

Izhaja od 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25 —, za ino-
zemstvo Din 40 — neobvezno.

Oglaš. po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 24

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54 — Telefon št. 36Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4 — Telefon št. 499Podružnici: Maribor, Baravska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.84 — Praha číslo 78.180
Wien. Nr. 105.241

Ljubljana, 28. oktobra. Kapitularija postaja od dne do dne mucnejša. Kakor dokazujejo iz Beograda došla poročila, je SLS popolnoma preklcala svoj avtonomistični program, umaknila tudi svoje poglede na socialno levico in za to ni zahtevala nič drugega, nego dvoje portfeljev in dvoje velikih županov.

Od leta 1918. dalje je ta strašni poraz SLS pravzaprav najvažnejši politični dogodek, vsaj za naspo ožjo domovino. Saj je avtonomizem napolnjeval vso našo javno borbo, SLS ga je priporočala kot lek za vse, kot lek zoper korupcijo, zoper gospodarsko in socialno krizo. Ne bilo bi težko, danes hudomušno citirati volilne programe SLS, neštevne izjave njenih vodj, od Korošca dol do Kulovca, ki so izvenele v prisego: Avtonomija ali smrt!

Mi smo že davno vedeli, da se klerikalci avtonomiji posmehujejo, sami med seboj, 6 let so jo jahali in z njo pesek metali v oči vsej javnosti. A misli smo, to priznamo, da jo bodo klerikalci vsaj dobro prodali.

G. Radič je sedel v zaporu in v zameno, ko je prodal republiko in obesil na klin federalizem ter ljubezen do komunistov, je bil izpuščen iz zapora, pomiloščen za veleizdajo, vozil se je v avtomobilu in salonskih vozovih. Kupčija je bila torej zanj osebno dobra, za njegove volilce pa zelo slaba. Tedaj je SLS hudo prišla svojega bivšega zavaznika, ga proglasila za izdajico in ga temeljito osmešila.

Kaj pa je sedaj storila ona ista SLS? Vsaj to smo bili pričakovali, da bo odstop od avtonomije zvezan s kako pridobitvijo za naše gospodarske interese, n. pr. odpis gotovih davkov, mlačna praksa, primerne ublažitve davnih stop v finančnem zakonu in kot zaključek tega še zakon o izenačenju neposrednih davkov SLS pa za svojo kapitularcijo ni dosegla ničesar. Kapitularcijo je torej tako, kakor na bojišču poražene osrednje sile pred antanto, ki diktira pogoje premirja.

Politična zgodovina Slovencev znan izbe primera tako tužne in samote kapitularcije, SLS je morala svoj avtonomizem zavreči, ga pohoditi in popljudati prej, nego je sploh dobila kako službeno ponudbo. Zaman se g. Korošec krije za smešnim izgovorom, da ustavo samo »priznava«, da pa bo v ostalem delal naprej za »izboljšanje ustave«. G. Korošec in SLS si ne upata dodati, da vidita tako izboljšanje ravno in samo v avtonomizmu in da jim ostaja sicerjoprejšnji geslo: »Avtonomija ali smrt!«. Izjaviti, da SLS brezpogojno priznava ustavo in da jo hoče spoštovati, da se naenkrat celo pridružuje zahtevi SDS po oblastnih volitvah, a obenem nič več črniti o avtonomiji, to je celo za poslednjega pastirja in reveža v koči (kakor se izraža SLS) dovolj razumljivo kot brezpogojen umik.

SLS je pa obenem s kapitularcijo državnoopravnega svojega stališča o ljudstvu prilila vode tudi v vse ostale svoje zahteve. Čemu bi bila sicer pri ločenem stanovanjskega zakona delala nečuvne komplimente rad ka'om, ki se jim pač vse prej more na svetu pripisati, samo to ne, da imajo kaj smisla za socialna vprašanja. Zanimivo je, kako je SLS zapustila opozicijo v boju za izenačenje davkov in kako ji naenkrat skandalizirani način reševanja zadnje krize ni več na poti. Pri pogajanjih za prevzete prometnega resorta nameravano reduciranje, ukinitve doklad in podaljšanje neustalosti železničarjem, SLS ni dealo nobenih težav. Z istim mirom, kakor doma kriči SLS proti temu, je jutri njen minister pripravljen vse te krivice proti železničarjem zastopati s kruto roko.

Za nas so ti dnevi kapitularcije SLS pravzaprav dnevi največjega političnega triuma. Sest let smo SLS pozivali, naj odloži avtonomizem. Pet let je SLS v boju proti uvedbi ustave, proti oblastim in še leta 1923, je omogočila homogeno radikalno vladno samo, ker jim je obljubila, da ne prevede oblastnih volitev in oblastne samouprave. Leta 1923, in 1925, je volilce prepričevala, da je avtonomija že pred duri.

Kaj pa h kapitularciji SLS oreko njeni volilci? Poslanci inajo p avico menjati taktiko, a če so izvojeni na programu avtonomije, je ne morejo zavreči in zatajiti, ne da vrnejo volilcem zaupane mandate. Ako bi v SLS in v njenem parlamentarnem zastopstvu bila trohica doslednosti in dostojnosti, danes bi g. morali položiti mandate volilcem nazaj, da razsodi. Kapitularcija SLS je med našim ljudstvom vzbudila veliko pozornost. Še nikdar ni tako jasno bilo, da je cela SLS zgrajena za laži in izmišljenih neresnih zahtevah, ki so samo limanice za volilce. Istina sedaj prihaja na dan in v bengalično lučjo svetli na bojišče, s katerega beže rlovej tigri. Kapitularcija bo s'edil obračun slovenskih volilcev z SLS.

Odbor za izenačenje kazenskega zakona

Beograd, 28. oktobra. p. Za ponedeljek je sklicana seja odbora za izenačenje kazenskega zakona.

Narodna skupščina zopet odgodena

Navzlic energičnemu odporu celokupne opozicije se je vladna večina radi nesoglasij v vladi odločila odgoditi seje Narodne skupščine na prihodnji teden. — Pri seji načelnikov parlamentarnih skupin so klerikalci s svojo servilnostjo delali radikalom in radičevcem kuluk.

Beograd, 28. oktobra. r. Pred današnjo sejo Narodne skupščine se je vršil sestanek šefov parlamentarnih skupin, na katerem je predsednik Pasarić predlagal, da se seje Narodne skupščine jutri odgodijo do prihodnje srede in to zaradi katoliških praznikov Vseh svetih. Priznal je obenem, da Narodna skupščina nima ničesar na dnevnem redu, ker odbori niso pripravili niti enega zakonskega projekta. Opozicija, razen klerikalcev, je proti odgoditvi energično nastopila. Predvsem je posl. Vilder v imenu kluba SDS nastopil proti odgoditvi. Dokazal je popolno brezdelje vladne večine ki se medsebojno sabotira ter s tem zadržuje tudi delo v odborih. Navedel je, da so se dalmatinski radikalni poslanci skupno s predsednikom agrarnega odbora posl. Komenovićem najenergičnejše protivili zakonu o agrarni ter zahtevali sklicanje seje radikalnega kluba V takih prilikah je prirodno, da Narodna skupščina nima ničesar delati, ker se vladna večina kolie med seboj. Končno je g. Vilder

zahteval, naj se na tem sestanku razpravlja tudi o gaženju poslovnika, ki ga je zadnje čase pakrat zagrešilo predsedništvo Narodne skupščine. Vlada ne odgovarja na interpelacije in v obče o ničemer ne vpraša poslancev, marveč kratkoma lo brskira ustanov samega parlamenta.

Zemljoradnik Joca Jovanović in Ljuba Davidović sta odobravala govor poslanca Vilderja ter se solidarizirala z njegovim protestom klerikalci pa vobče niso črhnil, kakor da jih delovanje parlamenta sploh ne zanima. G. Davidović je nato še v krašem govoru kritiziral dr. Ninčiča, ki Narodne skupščine nikakor ne informira o zunanji politiki. Predlagal je, naj predsednik Narodne skupščine skliče poseben sestanek klubskih šefov, na katerem se bo razpravljalo samo o tem vprašanju. Ta predlog je g. Pasarić sprejel, pač pa opozicija ni sprejela odgoditve seje Narodne skupščine, marveč je prepustila, da predsedništvo NS in vlada to sami sprovedeta na lastno odgovornost.

Vladna večina odbija nučnost volitev v oblastne skupščine

Predlog dr. Grisogona za pospešitev oblastnih volitev zavrnjen. Klerikalna servilnost in hinavščina. — Radičevske komedije.

Beograd, 28. oktobra. r. Radi sestanaka klubskih šefov se je seja Narodne skupščine pričela šele po 10. uri. Predložen je bil predlog zakona zunanje, a ministr. dr. Ninčiča o ratifikaciji konvencij med našo državo in Rumunijo glede dvoletnih posestev v obn. inj. com.

Nato je dr. Privlaš Grisogono (sam. dem.) obrazložil svoj predlog o izpremembah v zakonu za volitve v oblastne skupščine. Pojasnil je potrebo skorajšnjih oblastnih volitev, da oblastne skupščine končno že vendar prično funkcionirati, ker je v državi nastal kaos radi centralizacije v upravi, ki je nase prevzela tudi one posle, ki ji ne pripadajo. V ostale oblastne skupščine predpisuje ustava sama in je le tenoba sedanje vlade, da volitev še ni previedla. Dokler je bil Pribečević v vladi, je to vprašanje stalno drezal.

Naslednji govornik Sa'ih Ballić (musl.) zagovarja predlog dr. Grisogona, ki je važen za samoupravo. Istotako soglašata s predlogom Milan Grol v imenu Davidovičevcev in Miloš Moskovljevič v imenu zemljoradn. kov. Klerikalci pa svojega govornika sploh n so postavil, kar je med opozicijo vzbujalo splošno obojstvo, med radikalni in radičevci pa zadovo jno muzanje. Klerikalci, ki doma proglašajo te volitve za glavno zahtevo pri vstopu v vladu, so s tem zopet pokazali svojo hinavščino.

Besedo je končno povzel notranji minister Maksimović, ki je nervozno in mestoma tudi precej osorno nastopil proti predlogu. Narada je opozicijo, češ da se v vprašanje oblastnih volitev vtika iz demagoških motivov. Zato predlogu dr. Grisogona odreka nujnost. Tekom njegovega govora je mestoma prišlo do burnih prizorov, ker je minister Maksimović žalil nekatere opozicijske poslance. Posebno oster je bil govorniški dvoboj med ministrom in poslancem Grolom, ki na se je zaključil s tem, da je vladna večina odločila nujnost dr. Grisogonovega predloga, s ka-

terim bi se pospešile volitve v oblastne in srezale samopsejane.

Sredna je razprava o najnem predlogu muslimana Kutenovića, ki v imenu muslimanskega kluba predlaga izpremembo čl. 21. begovske urebe. Spori, ki nasajajo v radi te urebe, naj bi se ne razpravljajo v radih agrarnih ministrstev, marveč pred sodiščem. Ker je Kutenović mestoma precej oster napadal radikale, posebno one iz Bosne, je prišlo do ostrejših govornikov. Spopadov med radikali in opozicijo, Med velikim hrupom je Kutenović zaključil svoj govor z zatrjevanjem, da begovska uredba pripravila katastrofalno škodo vsemu muslimanskemu pribivalstvu v Bosni in Hercegovini. V imenu vladne večine je odgovarjal državni podajnik dr. Vlada Andrić, ki je branil uredbu in preprečeval muslimane, da bodo vsi begi prejeti odškodnino za zemljo. V imenu SDS se je samostojni demokrat Juraj Demetrovič strnjal s stališčem posl. Kutenovića, v kolikor se v Bosni in Hercegovini dogajajo grde zlorabe režima.

Za zaključek se je sledila pravcata cirkuska scena, ki so jo vzporedili radičevci, ko je prišel na vrsto kot govornik dav dr. Andjelčević. Kakor znano, je vodstvo HSS proglašilo tudi v skupščini boj kot proti poslancem dr. Andjelčeviću, dr. Nikiću in dr. Lončareviću, ter zahteva od svojih poslancev, da ne imenujejo niti njihovih imen. Predsedujoči Pasarić je zatorej danes prišel večkrat v zadregu, ker v smislu sklepa vodstva ni smel poklicati dr. Andjelčevića imenom a k redu, čeprav ga je ta poslanec večkrat nalašč izvijal. Ko je dr. Andjelčević zahteval besedo, b morali predsedujoči v smislu parlamentarne tradicije reči: »Besedo ima g. narodni poslanec dr. Andjelčević«. Dr. Pasarić pa se je izmotal iz zadrege z besedami: »G. voriet!«. Vsa Narodna skupščina je pri tem prasnila v smeh. Ko je dr. Andjelčević začel govoriti, so vsi radičevci demonstrativno zapustili dvorano, opozicija pa je ta njihov lumaški čin pozdravila z glasnim ironičnim klicem.

Intenzivna prikl učitvena propaganda

Avstrijski in rajhovski Nemci zahtevajo ob vsaki priliki združitev Nemčije in Avstrije.

Monakovo, 28. oktobra. d. Včeraj je imel gospodarski svet bavarske ljudske stranke v prisotnosti mnogih povabljenih osebosti svoj občni zbor. Navzoča sta bila tudi dva avstrijska parlamentarca, bivši minister Heini in poslanec dr. Dostal. Po dogovoru ministrskega predsednika dr. Heida je povzel besedo Heini, ki je izročil pozdrave avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipla in podal sliko različnih gospodarskih razmer v Avstriji in Nemčiji. Obširno je tudi

razpravljalo o saniranju avstrijskih financ in prišel končno na vprašanje združitve z Nemčijo. Dejal je, da mora vsakdo videti, da danes nasprotujoče udeležitvi je velike obojstranske želje še močne sile v Evropi. Treba pa je z idejizmom in v vztrajnostjo delati na končni doseg smotra. Ničče pa ne more nemškemu narodu preprečiti pripravo za združitev Nemčije in Avstrije, ki mora priti prej ali slej.

Nujen predlog SDS za zakon o dobrovoljcih

Beograd, 28. oktobra. n. Samostojni demokrat dr. Ljudevit Pivko in tovariši so predložili Narodni skupščini nujen zakonski predlog o dobrovoljcih. Zakon ima 12 kratkih členov in določa, kdo se smatra za dobrovoljca. Dobrovoljec je vsak naš državljani, ki je do konca l. 1918 prostovoljno vstopil v vrste srbske ali črnogorske vojske ali v vojsko katerekoli zavezniške države in ostal v njej do demobilizacije ali dokler ni bil prej ali slej redno odpuščen. Vsek dobrovollec, ako je bil bolevnik, dobi od države tri hektarje rodovitne zemlje, če pa je umrl, dobe zemljo njegovi za-

koniti nasledniki. Prejeta zemlja se tekom 5 let ne sme prodati ali odvzeti. Zakon ki osnutek je izdelal Glavni savez dobrovoljcev, klub SDS pa ga je v celoti osvojil ter poveril posl. dr. Pivka, da ga s predlogom vložiti predloži Narodni skupščini.

Dr. Korošec resno obolel

Beograd, 28. oktobra. n. Oficialno se objavlja iz vrst SLS, da se je zdravstveno stanje dr. Korošca nekoliko zboljšalo, da pa mora po nasvetu zdravnikov še nadalje ostati v postelji. Dr. Korošec ima srčno napako in tudi sladkorno bolezen. Zdravniki so mu nasvetovali, naj nekaj časa počiva in naj ima absoluten mir, da bo mogel čimprej vstati.

Nesoglasje vladnih strank radi agrara

Burna seja odbora za likvidacijo agrarnih odnošajev v Dalmaciji. — Dr. Laza Marković pravi, da je v zakonskem načrtu več določb, ki se nikakor ne dajo sprejeti. — Minister Perić je soglašal s Šibenikovim ekspozijem. — Oster konflikt med dr. Krizmanom in radičevci.

Beograd 28. oktobra. p. Popoldne je bila prva seja odbora za pretrse zakonskega načrta o likvidaciji agrarnih odnošajev v Dalmaciji. Seja je bila mestoma precej burna. Že takoj po otvoritvi seje se je videlo, da vlada glede tega zakona razdvojenosti med radikali in radičevci. Debatu je bila zelo ostra in je trajala od 16 do 19 ure. Minister za agrarno reformo Šibenik je podal svoj ekspozij, v katerem je branil zakonski načrt in obrazložil poedine člene Rekele it. da je bil skrajni čas, da se le ta zakon donevel, ker so v Dalmaciji zemljišča ki jih dajejo lastniki v zakup, kakor je to bilo v času fevdov. Finančni minister dr. Perić je soglašal s Šibenikovim ekspozijem in prosil odbor, naj ga podpira.

Splošno debato je otvoril samostojni demokrat dr. Krizman, ki je oster kritiziral zakonski načrt, ki ne zadovoljava ne lastnike in ne obdelovalce zemlje in o čigar načelih se ne moreta strinjati niti obe stranki vladne večine. Zakon ne urejuje dobro razmerja med obema interesiranimi strankama, ker je sestavljen na strankarski podlagi. Prihodnji govornik, radikal dr. Laza Marković je izjavil, da bo kot discipliniran član vladne večine glasoval v načelu za zakonski načrt, ki pa ima po njegovem mnenju mnogo točk, ki se nikakor ne dajo sprejeti. Zato bo pri podrobni debati zastopal stališče, da se z agrarno reformo imajo likvidirati le fevdalni in kolonistični odnošaji, dočim ne spadajo pod agrarno reformo zakupi in lezajšine kot držav-nopravni odnošaji. V zakonskem načrtu je mnogo določb, ki so proti ustavi. Demokrat dr. Grca Andjelčević je izjavil, da bo v načelu glasoval za predlog, v podrobni debati pa da bo preciziral svoje stališče. Veseli ga, da je prišla ta stvar vendar enkrat na dnevni red, vendar mu ni jasno, kako naj se z zakonom uredi zasebno pravno razmerje. Poslanec Gavran Kapetanović (musliman) je govoril proti načrtu in izjavil, da ne bo glasoval zanj, ker se on ne strinja s tem, da se lastnikom jemlje zemlja. Potem je dobil besedo Pavle Radič, ki je branil zakon in izjavil, da bo glasoval zanj. Isto je storil tudi Miloš Moskovljevič. Radičevce Basariček je polemiziral z dr. Krizmanom in dr. Andjelčevićem. Tu je prišlo do ostrega besednega bola med radičevci in dr. Krizmanom. Poslednji je obdolžil radičevce koruptivnih dejanj. Predsednik Komenović je nato zaključil sejo v največjem hrupu in naznanil, da bo prihajajo sklicati pismenim potom.

govem mnenju mnogo točk, ki se nikakor ne dajo sprejeti. Zato bo pri podrobni debati zastopal stališče, da se z agrarno reformo imajo likvidirati le fevdalni in kolonistični odnošaji, dočim ne spadajo pod agrarno reformo zakupi in lezajšine kot držav-nopravni odnošaji. V zakonskem načrtu je mnogo določb, ki so proti ustavi. Demokrat dr. Grca Andjelčević je izjavil, da bo v načelu glasoval za predlog, v podrobni debati pa da bo preciziral svoje stališče. Veseli ga, da je prišla ta stvar vendar enkrat na dnevni red, vendar mu ni jasno, kako naj se z zakonom uredi zasebno pravno razmerje. Poslanec Gavran Kapetanović (musliman) je govoril proti načrtu in izjavil, da ne bo glasoval zanj, ker se on ne strinja s tem, da se lastnikom jemlje zemlja. Potem je dobil besedo Pavle Radič, ki je branil zakon in izjavil, da bo glasoval zanj. Isto je storil tudi Miloš Moskovljevič. Radičevce Basariček je polemiziral z dr. Krizmanom in dr. Andjelčevićem. Tu je prišlo do ostrega besednega bola med radičevci in dr. Krizmanom. Poslednji je obdolžil radičevce koruptivnih dejanj. Predsednik Komenović je nato zaključil sejo v največjem hrupu in naznanil, da bo prihajajo sklicati pismenim potom.

Mussoliniev neuspeh v Parizu

Sestanka med Briandom in Mussolinijem ne bo. — Francija odklanja italijanske zahteve.

Pariz 28. oktobra. d. Kakor piše »Echo de Paris«, je na včerajšnjem sestanku z zunanjim ministrom Briandom izrazil italijanski veleposlanik baron Avezzano željo svoje vlade, skleniti s Francijo dogovor glede nekaterih vprašanj, tičočih se Sredozemskega morja in kolonij. List pravi k temu sestanku, da more zadobiti Francija zopet svojo popolno diplomatsko aktivnost šele po rešitvi svojih finančnih krize. »Oeuvre« pravi, da načrtu za zahtevami Mussolini in ne Francija, kakor to nalašča italijanski časopisje. Italija ne nudi niti najmanjše koncesije. Zljudžanje med Francijo in Nemčijo ni naperjeno proti nikomur. Mussolini

skuša zaman doseči, da bi bil njegov razgovor s Chamberlainom enakovreden sestanku v Thoiryju. Fašistovski časopisje je sestanek med Avezzanom in Briandom že raztrobilo kot začetek sporazuma o imperialističnih zahtevah Italije. Pariški listi pa pravijo soglasno, kakor vse kaže, na temelju oficijoznih informacij, da le šlo pri sestanku le za poset iz vljudnosti in da ne prihaja v poštev sestanek med Briandom in Mussolinijem, ki ga napoveduje fašistovski časopisje. »Temps« je še bolj lasen in pravi, da je sprčo prejšnjega stališča Italije ta poškusi približevanja zelo neroden maneuver.

„Lojalno in nesebično“, toda brez usmiljenja!

Značilna Mussolinijeva poslanica. — Fašizem mora uničiti liberalno Italijo! — Stotisoči fašistov za italijanski pacifizem!

Rim, 28. oktobra. s. Danes so se vršile po vsej Italiji velike svečanosti, na katerih so člani vlade in fašistovski voditelji predstavlili Mussolinijeva poslanica, ki se glasi: Črne srajce! Ob četrti obletnici fašistovskega pohoda na Rim zavzema režim stališče moči v notranjosti in ugleda po svetu (?) Vse moči režima od vlade do stranke, od milice do strokovnih organizacij, od moči mladine do onih kulture, so v dobri blek. Režim je jak kot grmiti proti množavnosti obstoječih, zaratam zločincem in proti obrekovanjem onemoglih režimov. V letu od 28. oktobra 1925 do 28. oktobra 1926 postavil nenemagljivo temelje svoje zgradbe ter je postal eno z narodom. V sedanjih časih poteka življenje posameznikov in narodov prebitro. Danes je potrebno, da se nekoliko ozremo nazaj, kakor pri etapi še dolgega pohoda, da prevedemo storjeno delo enega leta. Izjavljam brez vsake retorike, da je bil obseg tega dela imponenten. Delovanje režima se je na vseh poljih nacionalnega udeleževanja uveljavilo ožbiščno. V politiki je režim v nekaj mesecih z zakoni udeležil nekatere principijelne zahteve. Orozoriti hočem le na ustvaritev vladnega v Rimu, ki je prestolici končno dal ono prioriteto, ki ji gre po zgodovini in po njenem izvoru. Poslanica nalašča nato pod fašistovskim režimom ustvarjene zakone ter pridobitve za italijanski narod in končuje: Črne srajce! V štirih letih izvršeno delo je resnično veliko. Vendar pa to ne zadostja. Sedaj smo šele pri začetku. Potrebno je še

mного časa. Treba bo še mnogih naporov, mnogih žrtev, da docela izpremenimo s hizičnega in moralnega stališča lice domovine. Vse naše moči se morajo izpolniti. Parola za stranko, za milico, za strokovne organizacije je: Disciplina, sloga ter politična in moralna nepopustljivost. Z izpremembo zakonov moramo reformirati našo prav. pravice stare liberalne Italije treba brez usmiljenja odstraniti ter za vedno uničiti. Te pravice se kažejo še v obliki osebnih stremeljenj, dobičkarjnosti, strebstvu, nekoristnem brbljanju in deloma v strahopetnih obrekovanjih. Lastnosti ali bolj rečeno neizpremenljive kreposti fašistovske resnice morajo biti lojalnost (?) in nesebičnost pravica (?) ter vztrajnost. Vse, kar se holeha na stari notranji boleznih (kar čuti demokrati), se mora odstraniti iz naših vrst. To so zapreke, ki ovirajo naš napredek. To je luknja, ki jo treba odstraniti iz pesnice, da dosežemo svobodno pot za večje naloge bodočnosti.

Črne srajce! Te naloge vas bodo nlele pripravljati, kakor meseca oktobra leta 1922, ko ste se dvignili z orožjem, da obnovite narod. Še danes kakor pred štirimi leti stojijo stotisoči pod orožjem. Vaši bajonetni ne ščitijo samega režima, temveč vse italijanski narod. Čutili, da je ta naš ežim kljub vsem človeškim močnostim nepremagljiv. Sveto se mora povedati resnica. Fašistovska revolucija, ki je postala moralna lastnina italijanskega naroda, bo napravila Italijo proti vsakemu veliku.

Obča na proslava fašistovske obletnice

V Rimu v znamenju Mussolinijevoga filma. — Klavrna proslava v Trstu.

Rim, 28. oktobra. o. Danes so se zbrali v Rimu fašistovski organizacije in fašistovski naraščaj ne samo iz prestolnice, ampak tudi iz vse srednje Italije. Zjutraj ob 8. je bila svetovna otvoritev Avustrovskega foruma, kjer so bila začne čase izvršena razna »restavracijska dela. Ob 10. je bil velik obhval fašistovskega naraščaja okoli Koloseja, pri katerem je imel Mussolini svoj prvi govor. Od tu je šel Mussolini v jaločo Chigi, pred katero so se zbrale vse fašistovske organizacije, ki so napolnile prostorni trg Colonna. Mussolini je množici predčital svoj manifest. Popoldne ob 3. je bilo na Kapitolu v navzočnosti ministrskega predsednika slovesno odkritje »omenika pačin fašistov. V gledališču Costanzi se je pred povabljeni gledatelj novi film »Dux«, ki povzema razne loze iz življenja Mussolinija. Kasneje se je film predvajal obširno ob 9 zvečer na trgu Colonna. Medu je bilo večer skoraj vse praznično razsvetljeno.

Trst, 28. oktobra. l. Danes dopoldne se je vršil po mestu obhod fašistovskih orga-

nizacij. Udeležiti se ga je moralo tudi okoli 600 delavcev in kmetrov z otroci, ki so jih pripeljali s Krasa s posebnim vlakom, in sicer brezplačno. Čeravno so fašisti organizirali to manifestacijo z vsem pompom in z veliko reklamo, se je občinstvo ni udeležilo. Zbralo se je po ulicah le nekaj radovalcev, ki so se pa proti manifestantom držali precej apatično. Ob času obhoda po mestu sta zastražili »Edinost« dve četi karabinerjev.

Politika Pilsudskega

Varšava, 28. oktobra. d. Mnogo listov piše, da je konservativno visoko pleinstvo ponudilo na sestanku v Nieszwizu maršalu Pilsudskemu kraljevsko krono, Vilenskemu monarhistično »Słowo« pa ugotavlja, da se o vrašanju poljskega kralja na tem sestanku sploh ni govorilo.

Dr. Gregor Zerjav:

Avtonomija na mrtvaškem odru

Beograd, 26. oktobra. V Beogradu smo te dni prisostvovali zanimivim dogodkom. Klerikalci so se nudili, da vstopijo v vladu in izgledalo je, da se hoče vlada ojačiti s klerikalnimi glasovi, da je ne bi prehitro prevrnili gg. Pašić in Pribečević. Tedaj so radikalni postavili pogoji, da se mora SLS odpovedati avtonomiji, tako kakor se je g. Radić lani odpovedal svojim zmotam glede hrvatske države.

Klerikalci v tej stvari niso delali težav, temveč so izjavili, da na ta pogoji pristajajo in da so celo pripravljeni pridružiti se zahtevi, da se razpišejo oblastne volitve, t. j. da se prevede ustava, tista ustava, ki so jo toliko let prekinjali.

Mi danes, ko pišemo te vrstice, ne vemo še, ali bo kaj z vstopom SLS v vladu. Zdi se, da so jim stavljani še drugi pogoji, ki se dajo težje pogoltniti kakor slovo od avtonomije. Povsem, kar opazujejo, izgleda, ni izključeno, da so bili gg. SLS prav grdo potegnjeni za nos. O tem pa bi bilo prerano pisati še danes.

Za enkrat je gotovo umestno, da se pomudimo par trenutkov ob avtonomiji, ki je te dni v Beogradu umrla. Izdana in v naprej prodana, sramotno zatajena! Tista avtonomija, ki je o njej cela SLS od leta 1920. naprej gonila eno in isto lajno: Avtonomija ali smrt! To je bilo geslo SLS. Kdor ni bil za avtonomijo, ni bil «Slovenec», ni bil «katoik», proglasili so ga za srbskega plačanca in frazomana. Kdor je bil podvomil, da bi bila avtonomija dosegljiva, ali pa celo dejala, da je za gospodarstvo Slovenije prav nevarna zahteva, tega so proglasili za nevedneža, ki zastopa tuje interese. Pod avtonomističnim geslom je SLS volila leta 1923. in 1925. Nanjo je zaprisegla svoje volilce in poslance.

Ni torej neskrupulnost od nas, če mi danes stoje ob parali klerikalne avtonomije opozarjamo ljudstvo na ta veliki dogodek v naši politiki. SLS je z opustitvijo avtonomije priznala, da je ljudstvo zavedla na napačno pot skozi celih šest let. Priznava svoj strašni poraz.

SLS bo morala sedaj tudi priznati, da je strahovito škodovala Slovence s svojo politiko. Lahko se mirno reče, če ne bi bili Slovenci skozi par volitev dali

volilnih kroglic avtonomistični SLS, da bi bilo v vsej upravi in gospodarstvu drugače. Slovenci bi obdržali močno in veljavno vlogo, ki so jo tako lepo začeli takoj po osvoboditvi. Avtonomija je torej umrla. Vsaj za Beograd. Ni namreč izključeno, da je SLS za svoje vaske pristaje v Sloveniji zopet izkoplje in tako poslika, da se bo manj izobraženim zdelo, kakor da more še živeti. A SLS se ne bo več posrečilo ljudstvo preslepiti z avtonomističnim geslom.

Mi pa, ki smo ves čas in vseh šest let SLS rotili, naj v interesu države, v interesu Slovenije, da v interesu svojih lastnih volilcev vodi pametno politiko in vrže avtonomijo med staro šaro, pač pa se pobriga za gospodarsko in kulturno stanje Slovencev, mi imamo pravico, da SLS ob priliki sicer pohvalimo, da je avtonomija dala slovo, da pa jo pokličemo pred vsem narodom na odgovornost za to, kar je teh šest let počela.

Kakaj ste zavedli ljudstvo, kam je to peljalo? Samo radi kroglic in mandatov, radi pohlepnosti po političnem gospodstvu je vse to delalo.

SLS je ob volitvah leta 1925. razglasila geslo: Avtonomija ali smrt! Avtonomija pa ste sedaj položili sami na pare. Kaj vam torej ostane?

Naši pristajači, pa tudi vsi tisti, ki še niso, a vidijo, da stojimo ob velikanskem porazu cele politike SLS, bi si dovolili naprositi, naj ljudstvo pojasni, kaj se je zgodilo. Škoda, prizadeta Slovenecem i kmetu i delavstvu, i obrtniku i trgovcu, kakor nameščencu, z nesposobno avtonomistično politiko SLS je neizmerna. Škoda je tu in celo naše gospodarstvo boli glava od nje. A sedaj, ko je napaka tudi od SLS priznana, moramo vsi drugi nadaljevati z delom.

Avtonomija je mrtva, mrtva je velika zabloda, ki mora zanj SLS odgovarjati. Mi pa moramo v Beograd poslati mesto 20 poslancev SLS, 20 pametnih, pogumnih, delavnih mož, ki bodo skupno z našo, v težkih bojih utrjeno, narodu in svojim načelom vedno zvesto SDS povrnilo Slovencev oni ugled, ono ljubezen, s katero smo bili sprejeti v našo državo, obenem pa jih rešili gospodarskega propada.

mo od Belgrada v najvažnejših in najnujnejših gospodarskih in kulturnih zadevah samostojno zakonodajno slovensko pokrajino. Naše gospodarsko in kulturno življenje je tako, diferencirano, da moramo imeti kratko, pot do oblasti. Mogoče, da to za druge pokrajine še ni potrebno, za nas pa je že! Samo decel se ne sme dati nož v roke, a mi nismo več deca! Tako in še vse drugače so klerikalci pisali, govorili, agitirali, preden so zadevni zakoni sploh bili vzet v pretres. Sabotirali so nadalje vsako delo za ureditev državne uprave, a popolno negacijo oblastnih samouprav, so dokazali s tem, da so z Markovim protokolom zahtevali odgovore »parcelacije« ter tudi še od lani dalje, ko so radičevci že popolnoma nklonili hrbet, niso marali nič slišati o volitvah v oblastne skupščine. Lenuharili so špekulirali, zabavljali in pristačili vsa leta. Zdaj, ko jih je mizerija Slovenije in nujnost samouprav začela priiskati ob zid, so se lažnjive žvirce drznejo kričati, da so se volitve v oblastne skupščine branili — samostojni demokrati, tisti, ki so jih klerikalci doslej vedno proglašali za razkosovalce mile domovine, za rablje, ki cepijo Slovenijo kakor Kristusov plašč. Lažali so doslej, pa bodo lažali tudi v bodoče. A čeprav poljejo v vladu, bodo končno le na laži obsedeli. Zato bomo poskrbeli mi, in zato se nas bojijo!

Uljudnost Pucljevih ljudi

Kakor je človeku pri kaki bahaški pojedin nevrščeno, če ga vsi zbadajo, tako so se tudi ljudje ministra Ppelja naveličali dobrot ob vladni mizi. In zdaj vljudno napravljajo prostor klerikalcem. V »Kmetiskem listu« pišejo: »Za Slovenijo bi bilo velikega pomena, če vstopi SLS v vladu in če pomaga zastopati v Beogradu slovenske koristi (če ne potreb? op. ur.) Druga stvar pa je, kako naj dr. Korošec pripravi sebi in svoji stranki pot do vstopa v vladu. O tem razmišljati ni naša stvar, ampak je to stvar vodstva SLS! Vidite, vljudnost, da ji ni para. Nekoliko manj je vljudna samohvala zelenih generalov, da je SLS z dr. Korošcem vred prišla uvidevati, da je njihova politična taktika pravilna. Če bi kdo drugi to zapisal, bi i Pucljevi ljudje i klerikalci kričali, da koritarstvu ni kraja.

Intervencija SDS radi režimskega nasilja

Beograd, 28. oktobra. p. Samostojni demokratski klub je izdal zvečer tole objavo: Popoldne so posetili ministrskega predsednika Uzunovića zastopniki kluba SDS dr. Edo Lukinić, Stevo Kalember, Steva Obradović, dr. Srdjan Budisavljević in dr. Gjorgje Branković, da store korake proti nečutenemu in sistematičnemu nasilju, ki ga vrše oblasti proti pristajšem SDS povsod po državi, zlasti pa v primorskokrajski oblasti, kjer se zakonito izvoljeni občinski odbori drug za drugim razpuščajo in postavljajo komisarij. Na ta način je izgnila še skoro vsaka sled samouprav. Trčba je pomiriti razburjeni narod, ki je že večkrat izjavil, da noče več trpeti takega nasilja.

Iz seje imunitetnega odbora

Beograd, 28. oktobra. a. Imunitetni odbor je imel popoldne sejo, na kateri je sklenil ugoditi zahtevi sodišča in jim izročiti sledečih pet poslancev: Aleksandra Dodića (radikala) radi tiskovnih prestopkov, Franja Rafaja (radičevca) zaradi 88 391. in 491 k. z., Pavla Radića zaradi 491. k. z., dr. Zanića (federalista) zaradi tiskovnih prestopkov in radičevca Ivana Karićevca zaradi 491 k. z. Sodišče je zahtevalo tudi izročitev radičevca Ivana Bačmaga zaradi težke telesne poškodbe. Imunitetni odbor je sklenil, naj to zadevo preiščeta samostojni demokrat dr. Budisavljević in radikal Kardielić in naj o tem poročata na prihodnji seji odbora.

Nenaden odhod rumunske kraljice iz Amerike

Bukarešta, 28. oktobra. d. Po uradnem poročilu je prekinila kraljica Marija svoje potovanje po Severni Ameriki in se že vrača v Evropo.

Italijanski vrhovni poveljnik na Jadranu odstavljen

Uvedba smrtnih kazni v Italiji
Rim, 28. oktobra. d. S kraljevim dekretom sta odstavljena admiral Mortola, vrhovni poveljnik na Jadranu, in admiral Lobetti-Bodoni, vrhovni poveljnik v Tireskem morju.

Rim, 28. oktobra. d. Ministrski svet se zopet sestane drugo soboto, 5. novembra, in se bo bavil z zakonskim načrtom glede zopetne uvedbe smrtnih kazni v Italiji. Bala namerava vlada nastopiti z drakonimi odredbami tudi proti političnim hujšakom. Govori se celo o prisilnem bivanju politično nezanesljivih oseb.

Važen sestanek mandatne komisije Društva narodov

Zeneva, 28. oktobra. l. V četrtek, 4. novembra se sestane tu mandatna komisija Društva narodov, da razpravlja o mandatih nad Irakom, Sirijo, Togom, Kamerunom in otoki Tihega oceana, ki so bili svojčas nemški. Mandatarne države so že poslane svoja poročila v tej stvari tajništvu Društva narodov. Angleško vladu bo na tej seji zastopal iraški komisar sir Henry Dobbs, v kolikor se bodo razprave nanašale na mandat nad Irakom ter državni podtajnik za kolonije Omsby Gor glede mandata nad Togom in Kamerunom. Za Francijo poda iz črno poročilo glede Sirije bivši generalni tajnik pri komisariatu za Sirijo in Libano, Robert de Caix, za Togo in Kamerun pa bo zastopal svojo vladu Duchesne, ravnatelj političnega oddelka v ministrstvu za kolonije. Japonska vlada pošlje, v kolikor prihaja v poštev njen mandat nad otoki Tihega oceana, poslanika v Varšavi markija Seta.

Politični optimizem predsednika Masaryka

Predsednik Masaryk izraža svoje zadovoljstvo nad zblizanjem med Francijo in Nemčijo ter nad sodelovanjem Nemcev v češkoslovaškem parlamentu.

Praga, 28. oktobra. s. Osmo obletnica ustanovitve češkoslovaške republike se je praznovala nadvse slovesno. Predsednik Masaryk je sprejel vse akreditirane diplomatske zastopnike. Doyen diplomatskega zbora je imel na predsednika nagovor, na katerega je Masaryk odgovoril med drugim Lucarno in Tholry pomenljata razveseljiv napredek v zbliznavanju narodov, ki so si bili sovražni v svetovni vojni. To zblizvanje sprejemam z velikim zadovoljstvom. Nato sta predsednik poslanske zbornice in predsednik senata čestitala predsedniku. Predsednik Masaryk jima je odgovoril z nastopnimi besedami: Občutim veliko zadovoljstvo nad dejstvom, da so se naši nem-

ški državljani odločili k sodelovanju v parlamentu. Ne precejujem tega koraka, vendar pa vidim v osebnih stikih med vladnimi strankami ter v upravnem sodelovanju dober pogoj za nadaljno politično zblizvanje. Naša demokratska republika omogoča to zblizvanje. Ta odločitev naših nemških državljanov je prišla v trenutku, ko se evropski narodi medsebojno zblizujejo, zlasti Francozi in Nemci. Jaz tudi med vojno nisem dvomil o tem, da se bo Nemčija po porazu opomogla. V njenem porazu sem videl vzgvoj k demokraciji. Vsled tega sem tudi vedno računal z ojačeno in močno Nemčijo. Z Nemčijo in ostalimi evropskimi narodi hočemo živeti v priateljskih odnosih.

Briand o zbliznanju z Nemčijo

Francoski zunanji minister o odnosih z Nemčijo. — Briandov sestanek z dr. Stresemannom v Ženevi.

Berlin, 28. oktobra. d. Socialno demokratski »Vorwärts« prinša izjavo, ki jo je pred par dnevi podal zunanji minister Briand v ožjem krogu nekemu novinarju. Dejal je, da se smernice njegove zunanje politike niso izpremenile. Kako bi mogel resen človek ki pozna stvar in vse njene težave, misliti, da moreta Francija in Nemčija priti do zaželenih rešitev od danes do jutri? Bistvo doseženega je: Francija in Nemčija sodelujeta v Društvu narodov kot enaka z enako. Obe imata trdno voljo in hočeta odpraviti težave, ki ovirajo sporazum. Ako se ne bo dal doseči smoter na eni poti, se bo poskusilo na drugi, nikakor pa se ne smejo izgubiti izpred oči obojestranski interesi. Kar se je še pred dvema letoma smatralo za nemogoče, se je sedaj uresničilo. Kakor določeno v Tholryju, so sedaj na delu strokovnjaki, ki proučujejo poedina vprašanja. Tu-

di razgovori med Briandom in nemškim veleposlanikom Hoeschom so se v smislu dogovora v Tholryju začeli takoj, čim se je poslanik povrnil v Pariz. Razgovori pa se bodo še nadaljevali. Briand je dodal, da se misli v decembru sestati z dr. Stresemannom v Ženevi. Potem bosta še enkrat pregledala vse delo. Na ta način se dela korak za korakom naprej, ne da bi državnik obeh držav oviralo in motilo besedičenje ljudi, ki povzročajo iz raznih in ne vedno naplemeteljkih nagibov nenkrat veliko vznemirjenje.

Pariz, 28. oktobra. k. Nemški poslanik von Hoesch je imel danes z Briandom razgovor, ki je trajal skoraj poludruugo uro. Oba državnika sta razpravljala o nemško-francoskem sporazumu. Prihodnji razgovor je določen za prihodnji teden.

Nadaljevanje boja proti opoziciji v Rusiji

V Kremlju se vrši 15. kongres komunistične stranke. — Ukrepi za enotnost stranke. — Inozemski komunistični voditelji proti Zinovjevu.

Moskva, 28. oktobra. d. Petnajstega kongresa komunistične stranke, ki je bil odprtjen v torek, se udeležuje 817 delegatov. V predsedstvo je bilo soglasno izvoljenih 37 delegatov, med njimi Stalin, Rykov, Buharin, Tomskij, Molotov, Kalinin, Vorosilov in Kvišev. Prvo poročilo o mednarodnem položaju je podal Buharin, ki je med drugim rekel, da se kaže dosežani uspeh svetovne boljševiške revolucije v treh smereh: v zgraditvi socialne države v Rusiji, v delavskem pokretu na Anglskem in v probujanju Kitajske.

Povodom kongresa objavljajo listi podlago za sklep stranke glede opozicije, ki ga je izdelal Stalin in sprejel politični urad. Po slikanju teoretičnih nasprotikov med večino in opozicijo se v predlagani resoluciji postavlja kongres na stališče, da opozicija sicer priznava strankina pravila, da pa ostaja pri svojih teoretskih naukih. Za-

to naj se vodi še nadalje energična ideološka borba proti naukom opozicije s končnim smotrom, da leta prizna zmoto svojih nazorov. Stremeti je treba za tem, da ostane enotnost stranke nekršena.

Najbrže v novembru se sestane plenum izvrševalnega odbora komunistične stranke, ki bo formalno odstavil Zinovjeva kot predsednika komunistične internacionalne in uvedel t. m. l. jito spremembo v njenem vodstvu. Na mesto predsedstva komunistične internacionalne naj stopi, kakor je to pri stranki, generalni sekretarjat.

Moskva, 28. oktobra. d. Inozemski komunistični internacionalci. S to izjavo se še skvi, so sprejeli resolucijo, ki zahteva, da se odstavi Zinovjev kot predsednik komunistične internacionalne. S to izjavo so še bolj »otrdje nekdajni sklep strankine večine glede ukora komunistične opozicije.

Politične beležke

Nepoštено poročanje

SDS je v Narodni skupščini prilikom zakona o novih selilnih in potnih dokladah častnikom in vojnim nameščencem iznesla tri važne razloge, zakaj ne more glasovati zanj, dasi vojakom privoščje te doklade: 1) Izjavila je, da dokler obstoji sramota kronskih upokojencev, ne more glasovati za nobeno drugo povznanje. 2) Zahtevala je enako povznanje za civilne nameščence, ker načelno zastopa stališče, da bi morali biti oficirji plačani enako, kakor civilni uradniki. 3) Ugovarjala je neprestanim selitvam in premetitvam zlasti oficirjev in raznih gažistov, zahtevajoč, da se za južne kraje uravna popoln red, kako se bo izpopolnjevalo tamonjske osebe. Pri glasovanju so poslanci SDS zapustili dvorano. Zakona obrežuspešiti s svojimi glasovi niso mogli, a manifestirali so, da zanj ne morejo glasovati, dasi imajo simpatije za oficirje in vojne nameščence SLS, ki je radikalom omogočila sklepčnost za najbolj antisocialne zakone, bi storila bolje, da o parlamentarni taktiki SDS lepo molči. SDS je najbolj stvarna in dosledna opozicijska stranka, ki ravno te dni vodi vse boj z vladu RR v Narodni skupščini. SLS pa je ravno v teh prevlačnih trenutkih zlezla sramotno pod klopo.

Netaktnost

Zadnji čas je začelo glasilo SLS z novimi netaktnostmi napram Češkoslovaški. Če govori o češkoslovaškem narodu, pisari o Čehih in Slovaki, veseleč se dvojstva, da zanika edinstvo.

SLS v tibi kompaniji z vladu

Ze deset dni podpira SLS, da se prikupe radikalom, vlado v skupščini. Pohvalila je stanovanjsko politiko g. Simonovića, kar naj si dobro zapomnijo tisti, ki govorijo o socialnem značaju te stranke. Te dni je SDS krepko nastopila za dve svoji kardinalni zahtevi: Oblastne in okrajne volitve in za izenačenje davkov. Da to nastopanje ni bilo po volji radikalom, si more vsakdo misliti. Da pa je tudi SLS stopila med branitelje vladne politike, tega vsaj v tem vprašanju niti mi nismo od SLS pričakovali, zlasti glede izenačenja davkov. SLS ni bilo prav, da je poslanec Popović (SDS) po sklepu kluba stavil v skupščini predlog, naj se odboru za zakon o neposrednih davkih predpiše petdnevni rok, da da poročilo. Odbor je namreč delo izvršil, a vladni stranki se ne moreta zediti glede davčnih stop in to je glavno. Vlada bi morala o tem že zdavnaj imeti jasno stališče. Dne 20. novembra bo predložen proračun za leto 1927-28. Ako se dotlej novi zakon ne sprejme vsaj v glavnih linijah, je izključeno, da bi se uveljavil v finančnem zakonu, kaj še,

Parturiunt montes...

«Slovenec» bi rad predočil svojim bralcem, da so se stresle gore up doline, ko je dr. Korošec podal izjavo o priznanju ustave. Ponatiskuje komentar beograjskega »Radikala«, pri katerem imajo klerikalci najzanesljivejše pribežališče. List pa je sam po sebi neznan, kakor so neznan tudi njegovi pristajači, epigoni pokojnega Protića. V splošnem poroču »Slovenec«, da je izjava dr. Korošca napravila »velik vtis« in da se edino samostojni demokrati ne morejo znati. Kajpak, skoro nas je kap zadela in domala smo tekli po poslednje olje. Toda zdaj, ko smo vendarle preživeli dr. Korošcevo spreobrnitev k vidovdanski ustavi, lahko dr. Korošec nadalje povzroča velike vtise, ki so navaden humbug, doktor se gospodje ne pokažejo na delu.

Na laži bodo obsedeli

Klerikalci, so za vstop v vladu storili vse. Našli so celtar, s katerim opravčujejo dr. Koroščevo priznanje ustave ter dokazujejo, da jo je SLS takoj po sprejetju smatrala za sprejeto, čerudi proti svoji volji. Obenem se klerikalno vodstvo trudi, da potom »Domoljuba« tudi širše plasti volilcev pripravijo k priznanju ustave in piše: »SLS ne gre v vladu samo za ministrske stolce, Slovenija mora nekaj od tega imeti. Dobro se zavedamo, da ni še zrel čas, da se takoj zahteva popolna avtonomija — stvar, od katere SLS nikdar ne bo popustila — zakaj boljše je zaenkrat manj zahtevati in vse dobiti, kakor pa vse zahtevati in nič dobiti.« Kaj zahtevalo klerikalci? »Zahtevati moramo, da se Sloveniji vsaj v gospodarskem oziru — tu je trenutno potreba najnujnejša — da to, kar je nujno potrebno. Zahtevati moramo dalje, da se izvrše vsaj volitve v oblastne skupščine. Češar nam kljub usvaji od sedaj niso dali, ker so se (poslušajte in strmitel!) samostojni demokrati iz razumljivih razlogov na vse pretege branili.« Nadaljnji zahtev »Domoljub« ne razodeva. Glavni sta: nujna pomoč za Slovenijo in volitve v oblastne skupščine. »Slovenec«, citat: iz lastnega uvodnika po sprejetju ustave je resničen. To pa je tudi vse. Kmalu nato (v letu 1921) so pričel klerikalci divjo ofenzivo proti ustavi i namišljenemu centralizmu. V uvodnikih »Slovenca« so tretirali osnutke zakona o splošni državni upravi z žolčevino in hujškanjem. Vnaprej so proglašali velike župane za »vidna znamenja centralizma« in nič drugega. srežke poglavarje za »huzarje notranjega ministra« za »nadporočice politične uprave«, »glavne agitatorje stranke vsakokratnega notranjega ministra« in »kroniste občinske avtonomije«. Norca so brili iz »madzorovanih« oblastnih in srežkih samouprav, ter proglašali: »Mi hoče-

sedaj toliko premoga, da bo mogoče podvojiti množino, ki odpade za domačo porabo.

London, 28. oktobra. k. Števílo rudarjev, ki so se povrnil na delo, je znašalo danes 262.382.

Rusija ustanavlja vzhodno Društvo narodov!

Pariz, 28. oktobra. (bc.) Kakor piše »Petit Parisien«, deluje kitajski poslanik v Rusiji, ki je odpotoval v Angoro, na to, da se začne pogajanja za sklenitev prijateljske pogodbe med Kitajsko in Turčijo. Sovjetska vlada je dala iniciativo za ustanovitev vzhodnega Društva narodov, v katerem naj bi bile zastopane Rusija, Kitajska, Afganistan in Perzija.

Pred razpustom madžarskega parlamenta

Budimpešta, 28. oktobra. d. Med poslanci se trdovratno vzdržuje govornica, da bo po sprejetju zakona o zgornji zbornici narodna skupščina razpuščena in razpisane nove volitve. Ožja okolica min predsednika grofa Bethlena izjavlja, da ničesar ne ve o kakem takšnem načrtu predsednika vlade, ker si je v tej stvari pridržal končno odločitev. Vendar pa kažejo gotove tehnice priprave v notranjem ministrstvu, da se vlada v resnici bavi z novimi volitvami.

Na večerajnji seji parlamenta je dejal poslanec Ugron, da je treba spraviti državni proračun za leto 1927-28 do maja pod streho, ker je zopetno razpolaganje s 83 milijoni zlatih kron iz posojila Društva narodov odvisno od tega, ali bo mogla vlada predložiti Društvu narodov na prihodnjem junjskem zborovanju uravnotežen in v parlamentu sprejet proračun. Ker bo trajala proračunska debata kake tri mesece, morajo biti nove volitve ali sedaj ali pa prihodnje jesen. Druga izhoda ni po njegovem mnenju.

Politična osvetitev škofov

Rim, 28. oktobra. o. V baziliki sv. Petra je dopoldne posvetil papež šest kitajskih duhovnikov za škofo. Politični krogi pripisujejo tej posvetitvi velik pomen, ker so ti posvečeni prvi kitajski škofoje in ker je izvršil ceremonijo papež sam. Obredu je prisostvovalo mnogo kardinalov, ves diplomatski zbor, rimska aristokracija in veliko število drugih povablencev.

Naš duhan za Poljsko

Varšava, 28. oktobra. p. Semkaj sta dopela generalni direktor jugoslovenskih državnih monopolov Todorović in načelnik tobačne sekcije monopolov Pejanević. Svrha njihune prihoda semkaj je, da se doseže s poljsko vlado sporazum glede kompenzacije pri dobavi upeprdelcane duhana poljskemu tobačnemu monopolu iz Jugoslavije.

Rudarji se vračajo na delo!

London, 28. oktobra. (lo.) Uspeh pogajanj, ki bi se imela obnoviti na podlagi ponudbe deputacije vrhovnega sveta delavskih zvez zavisi v prvi vrsti od stališča izvrševalnega odbora rudarske zveze. Pogoj novim pogajanjem je predhodna diskusija o plačah in delovnem času. Le pod temi pogoji je vlada pripravljena obnoviti razgovore. Vlada ostro obsoja nepomirljivo stališče lastnikov in rudarjev. Poskusi rudarskih voditeljev, pregovoriti delavljine rudarje k stavki, so se izjalovili. Včeraj se je ponovno vrnilo na delo nad 7000 rudarjev, tako da znaša število delavljnih sedaj nad 260.000. Nakopije se

Naši kraji in ljudje

Sprejem na češkoslovaškem konzulatu

Povodom češkoslovaškega državnega praznika se je včeraj dopoldne vršila v prostorih češkoslovaškega konzulata na Bregu v Ljubljani slavnostna recepcija. Prostorji so bili okraseni s sliko prezidenta dr. T. Masaryka v zelenjem, svetlem in z državnimi zastavami. Čestitke je sprejemal g. konzul dr. František Resl.

Ves dopoldan so prihajali poedinci in zastopniki raznih narodnih društev in gospodarskih organizacij, da izreko svoje čestitke zastopniku češkoslovaške republike k obletnici rojstva češkoslovaške države in izrazijo svoje tople želje za zdravje in dolgo življenje njenega častljivega in občepoštevanečega državnega poglavarja, kakor tudi za njen uspešen razvoj in srečno bodočnost. Na večji naval je bil ob 11. dopoldne. Med čestitajočimi smo opazili: velikega župana g. dr. Vilka Baltiča, g. generala Živkovića, pomočnika komandanta dravskih divizijske oblasti, g. predsednika višjega deželnega sodišča dr. Janka Babnika, rektorja vseučilišča dr. Lukmana s številnimi profesorji, ljubljanskega vladnega komisarja g. Antona Mencingerja z viš. mag. svet. Jankom Bleiweisom - Trsteniškim, predsednika odvetniške zbornice g. dr. Danila Majarona, gen. tajnika Zbornice za trgovino, industrijo in obrt g. dr. Frana Windischerja, delegata ministrstva financ g. dr. K. Šavnikarja, šefa prosvetnega oddelka g. dr. Drag. Lončarja, starosta Jug. Sok. Saveza g. Engelberta Gangla s starostom ljubljanskega Sokola g. dr. Kaizerljem, vodilčijo slovenskega narodnega ženstva go. Fr. dr. Tavčarjevo, direktorja žen. real. gimnazije g. Antona Jurga, predsednika Jugoslov. nov. združenja, sekcija ljubljana g. St. Viranta, direktorja Delavske zavarovalnice g. dr. Sagadina z dv. svet. Fr. Vedernikom, podpredsednika Gostilničarske zadruge g. Fr. Krapeža in mnogo drugih odličnih zastopnikov ljubljanskega meščanstva. Razume se samo ob sebi, da je bila pri recepciji posebno častno zastopana ljubljanska češkoslovaška kolonija po svojih najuglednejših reprezentantih. Čestitke so prileževale tudi konzularni zastopniki tujih držav: generalni konzul avstrijski g. dr. Strautz, generalni konzul italijanski g. markeze Gavotti in francoski konzul g. de Plach.

Ni nam treba pač omenjati, da je bilo občinstvo, kakor je med Slovani običajno, ljubezljivo poročeno. Recepcija je znova pokazala, da nobena druga država ne uživa v Ljubljani toliko simpatij, kakor bratska Češkoslovaška.

Kongres Narodne ženske zveze (Konec)

Vsi dostavki oziroma izpremembe načrta občinskega zakona so bili po kratki debati sprejeti in je skupščina sklenila, da jih odpošlje vsem poslaniškim klubom v upoštevanje.

Zaradi velike nadprodukcije absolutent srednjih šol je ga. Franja Tavčarjeva opominjala, da treba razmisliti n. pr. o ustanovitvi dekliških strokovnih šol. Dalje je priporočala praznovanje Materinskega dne istočasno po vsej državi.

V zvezi s tem predlogom je nasvetovala ga. Leposava Petkovičeva, da bi prirejale žene v vsej Jugoslaviji vsako leto o Veliki noči manifestacijo za mir. Ti predlogi so bili z odobravanjem sprejeti.

Dalje so stavile delegatke še sledeče predloge:

Ga. Milica Didier iz Beograda: V domovih za dojenčke in deco naj se kot voditeljice namestijo ženske. V domu dojenčkov v Jagodini je umrljivost strahotno velika. Vodi ga moški. Savez naj se zanima, kje tiči vzrok te umrljivosti in naj poskrbi, da se event. krivci kaznujejo.

Skrb za deco in mladino ter njena zaščita pripadajo v prvi vrsti ženskam.

Ga. Franja Tavčarjeva: Na kongresu NZS v Ljubljani 1. 1922 je bil soglasno sprejet predlog ge. Stevanje Mičatkove iz Novega Sada, naj bi čim prej stopile v naj-ožji stik s Čehoslovakinjami v svrhu ustanovitve Vseslovenskega ženskega saveza. Skupščina oziroma uprava NZS naj misli na to, da se ta lepa ideja oživotvori.

Dalje: V slovenskem zasedenem ozemlju so oblasti celo v prvih razredih osnovnih šol prepovedale pouk materinske. NZS naj bi iskal pota, da se ta krivična prepoved prekliče.

Gdč. Vita Zupančičeva (Ljubljana): Kdaj že pride čas, ko izgine iz pravil ženskih organizacij beseda »nepolitičen«. Češ politično, a neustrankarsko mora biti vsako žensko društvo, dokler ne dosežemo ženske volilne pravice.

Ga. Lep. Petkovičeva je sporočila skupščini, da priredi uprava Mednarodnega ženskega saveza spomlad v Haagu Mednarodni bazar v korist svojih pisarn. Prosila je navzoče delegatke, naj bi njih društva v ta namen prispevala po par, za naše kraje značilnih vzorin. Dosegel bi se s tem dvojni uspeh: pomagala bi MZS in napravili v inozemstvu reklamo za naša ročna dela.

Skoraj o vseh predlogih se je vršila debata, a jih je skupščina vse osvojila.

Nato je predavala predsednica Kršćanske ženske zveze v Zagrebu, ga. Danica Bedekovičeva »O pobližanju prostitucije«. Stvarno in prepričevalno, a v kričavih barvah je narisala to rakano človeške družbe. Razlagala je, kako je urejena prostitucija drugod ter prešla potem na tozadevne razmere v Zagrebu. Prečitela je zborovalek vse tiskovne, zdravniške, sve-dobne in knjižice, ki jih mora izpolniti, prečitati in podpisati vsaka ženska, preden se začne vdajati profesionalni prostituciji. Citirala je zagrebskega načelnika policije, zakaj daje prednost reglementirani prostituciji pred javnimi hišami. Lastniki javnih hiš so navadno tudi zvodniki in trezenci z dekleti, sprejemajo in zlorabljajo še mladoletne devotke, slabo jih hranijo ter ne dopuščajo, da bi se vrstile na pravo pot. Zdravniška preiskava je površna itd. — Predavateljica je povzdignila glas, da žene seveda obsojamo obe napravi prostitucije. Ker se v Zagrebu strahotno širi nemoral, bi lahko sklepali, da reglementacija ni dobra. Tudi v zdravstvenem oziru pod nadzorstvom oblasti vršča se prostitucija niti od daleč ne dosega svojega namena, saj se opravlja zdravniški pregled samo na prostitutkah, ne pa tudi na moških, ki jih posejajo. Končno naravnost zavaja moške v občevanje ker so glede inficiranja bolj brezskrbni.

Težnja vseh kulturnih narodov je, da se uvede abolicionizem, ki sloni na principu, da je nemogoče uspešno pobližati prostitucijo potom policije in žandarmerije. Potom države, občin, privatne inicijative in odgoje naroda treba preprečevati, da ženske ne zapadejo v prostitucijo. Kot najuspešnejša sredstva za pobližanje prostitucije in spolnih bolezni je predavateljica navajala:

- 1) Borbo proti reglementaciji prostitucije, ki dela državo sokrivo, da se žena pomižuje do pr. dnejnega blaga.
- 2) Boj alkoholu do skrajne meje.
- 3) Blaznike zapiramo v blaznico. Bolnike v bolnice izločimo iz človeške družbe tudi vse degenerirane in k prostituciji se nagibajoče ženske; spravimo jih v domove, dajmo jim dela, da jih napravimo neškodljive.
- 4) Trgovina s sužnjami naj se smatra kot zločin, a ne — kakor doslej — kot prekršitev.
- 5) Nezakonski oče mora skrbeti za svojega otroka, sicer naj se ga občutno kaznuje.
- 6) Nastopiti je najstrožje proti uvozu in razširjanju pornografskih knjig in slik ter vpeljati strogo cenzuriranje.
- 7) Osnujejo naj se povsod brezplačne

ambulance za zdravljenje veneričnih bolezni.

8) Prostitucija naj se ne smatra za problem higijene, nego za sredstvo, ki širi spolne bolezni. Zato naj država, občine, privatna inicijativa in posamezniki ne skrbijo samo za narodno zdravje, nego tudi za narodovo moralo.

Upoštevat je treba naposled vse okoliščine ter ne obsojati brez premisleka in preostroga žrtve, ki so morda skoraj brez lasne krivde zapadle prostituciji.

Predavateljica je koncem svojega predavanja še naštevale celo vrsto svetovnih moških kapacitet, ki odločno obsojajo publicizacijo in splošno razširjeno mišljenje, da mladenič ne bi mogel ostati čist do zakona. Kraft-Ebing n. pr. ugotavlja, da še nikdar nihče ni obolel zaradi spolne vzdržljivosti.

Zdravnica dr. Meškovičeva iz Beograda se je zahvaljevala predavateljici za izčrpano, temeljito in stvarno predavanje. Pozivala je, naj vse žene začno energično in neizprosno borbo proti gnusnim senzacionalnim vestem, ki se javno in z vidnim uživanjem iznašajo na dolgo in široko v časopisih. Prosila je navzoče novinarke, naj blazilno vplivajo na novinarstvo.

Ga. Al. Stebi: Pri nas nimamo javnih hiš in ne reglementirane prostitucije, a imamo prostitutke. Ko je policija nedavno napravila racijo po Tivoliju, jih je zalotila vse polno. Dognala pa je, da so po veliki večini brezposelne delavke, služkinje ali celo reducirane uradnice. — Konstatirala je, da je največji krivec prostitucije kapitalistični državni red ter zahtevala vsaj minimalno plačo za vsakogar, ki vstopi v službo.

Oglasilo se je še več govornic, ki so priporočale zabranila sredstva za pobližanje prostitucije. Sprejet je bil sklep. Od pristojne oblasti je zahtevati, da se zakon o prostituciji ne sme sestaviti brez sodelovanja žen.

Danes zadnji dan!! Vaša umiljena umetnica Danes zadnji dan!!
HENNY PORTEN
 se danes posavlja v prekrasnem vefilmu v pesmi materinske ljubavi
„TRAGEDIJA“
 Ker se ta film jutri predvaja že drugič, danes nepreklicno zadnjikrat: ob: 4., 1/6.,
 Jutri! Jutri! 1/8., 9. Jutri!
Jutri! VELIKA PREMIJERA! Jutri!
KINO „LJUBLJANSKI DVOR“ najudobnejši kino v Ljubljani.

Ker je morala predsednica ga. Petkovičeva že popoldne ob 2. odpotovati, je vodila popoldnansko zborovanje ga. Fr. Tavčarjeva. Zborovalke so se zedinile, da se vrši naslednja skupščina v Subotici ali v Dubrovniku. Kongres je trajal prav do pol 7. zvečer in se je mnogo delegatke odpeljalo iz seje dvorane naravnost na kolodvor. Nekaj Srbkinj je ostalo preko noči na Bledu in so odpotovale šele v četrtek zjutraj.

Predavanje ZKD Ljubljana

V petek 29. t. m. predava:
 V Zalogu g. dr. St. Bajič ob 20. o delavski zakonodaji pri nas in drugod.

V soboto 30. t. m.:
 V Krmelju ob 20. g. prof. Dolžan o temi: »Kako je nastal svet?«
 V Šiški pri društvu »Vodnik« ob 20. gđ. Jerica Zemljan o temi: »Dobra gospodinja — sreča v družini.«

V Novem mestu pri društvu »Prosveta« ob 16. g. dr. Kuščer »O Darwinu«.

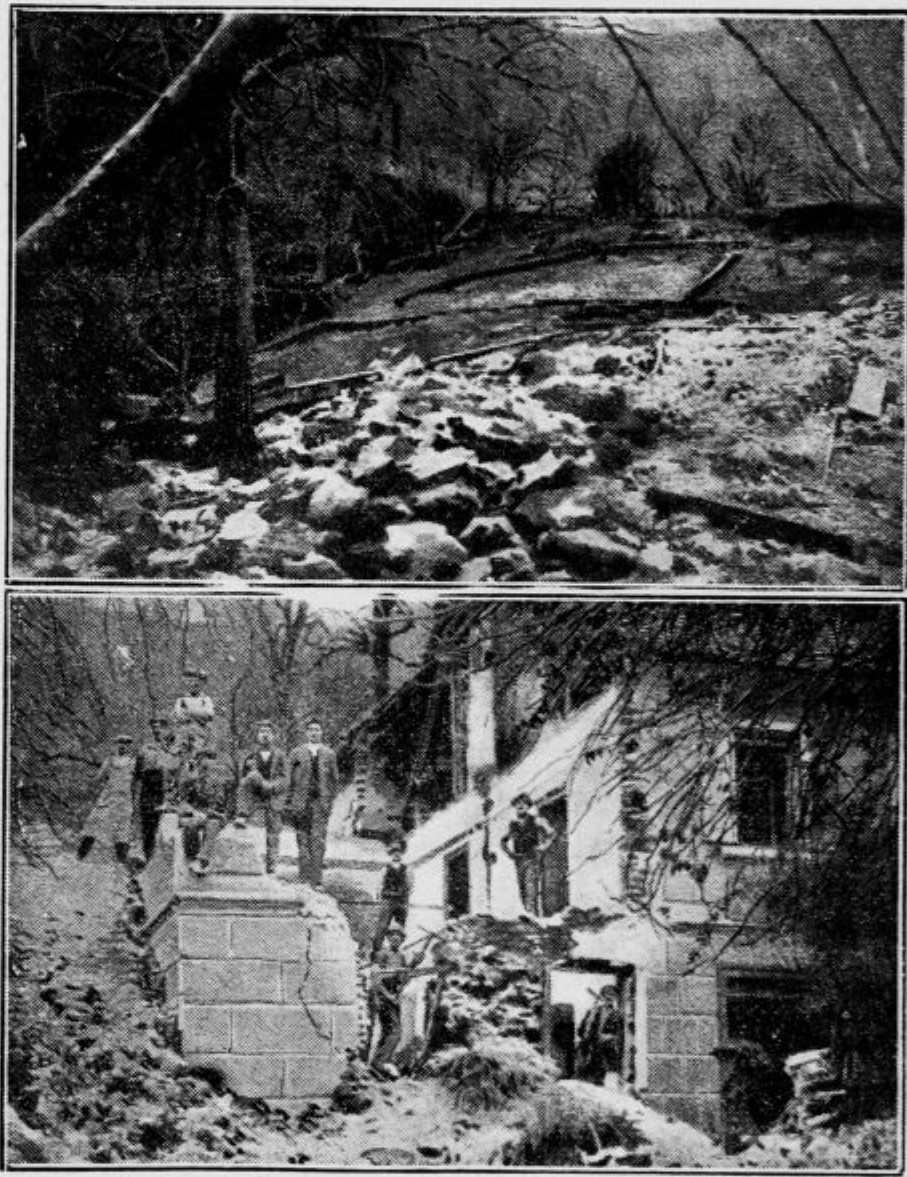
V nedeljo 31. t. m.:
 V Šmartnem pri Litiji ob 15. g. M. Kovač o temi: »Skozi Makedonijo.«

V Trbovljah ob 15. gđ. J. Zemljan o kuharski umetnosti.

V Šmarci pri Kamniku g. živnozdravnika Josu Rauter o sterilnosti krav in telic.

V Selcah nad Škofjo Loko ob 16. g. prof. Pavlič o praznovanju.

Plazovje v Hrastniku

V Sloveniji razen Trbovelj in Hrastnika menda ni kraja, kjer bi bilo zaznamovani premikanje obsežnih zemeljskih kompleksov. Naši dve sliki nam prikazujeta del plazovja v Hrastniku in obenem hišo gospe Šentjurčeve, katere prvo polovico so morali te dni podreti, da ne bi plazovje odneslo cele hiše. Druga polovica je namreč naslonjena na skalovje. Nevarnost plazovja seveda s tem nikakor še ni odstranjena, kajti po mnenju strokovnjakov obsega plazovje dobre pol ure oddaljeno hribovje, kjer je nekdanji stari Hrastnik. Za sedaj je izmed javnih poslopij ogrožena velika stavba deške šole in razna gospodarska poslopja. Narodni dom pa stoji že izven ogroženega pasu.

V Rajhenburgu ob 15. g. dr. Fellacher o koroškem plebiscitu.

V Mirni peči ob pol 8. zjutraj g. A. Beg o užitih in strupenih gobah.

V Gor. Logatcu ob 15. g. prof. Dolžan o potresih.

V Borovnici ob 8. zjutraj g. živnozdravnika Josu Čeh o prvi pomoči živini v sili.

K poročilu o tihotapstvu pušk iz Avstrije

Te dni so vsi listi in tudi »Jutro« poročali o tihotapstvu večjega števila pušk in municije iz Avstrije, ki so bile zaplenjene v vili gosp. Orovič v Mariboru, i o kombinacijah v zvezi s to zaplenbo. Sedaj imamo poročilo izpopolniti oziroma popraviti v toliko, da je res nastal proti Antonu Jeriču, Fr. Wagnerju in Jakobu Pošingerju sum radi delika po členu 1., točka 6 zakona o zaščiti javne varnosti in reda radi zasačenih pušk. Preiskava pa je bila že 23. t. m. od višje deželne sodnice v Ljubljani ustavljena in so bili osumljeni izpuščeni iz preiskovalnega zapora, ker za ta delikt treba dokazati, da je prikrivanje orožja učinjeno v anarhistični, ali komunistične svrhe ali sicer da se s terorjem spremeni politični ali ekonomski red v državi. Sodišče je ugotovilo, da ni ne suma ne opore za dejanski stan tega delikta. Treba bo sedaj pojasniti, kako se je moglo ta slučaj sploh potegniti pod do-ločbe antikomunističnega zakona.

Nevarna vlomilska družba

Ljubljana, 28. oktobra
 Varnostne oblasti na deželi so v zvezi z ljubljansko policijo na sledu predrzni in rafinirani vlomilski tolpi, ki že dolgo ogrožajo javno varnost v vlakih, ima na vesti nešteto žepnih tatvin, razne druge tatvine ter brčkone vse senzacionalne vloime, ki so bili izvršeni zadnje tedne: v posojilnico v Mengšu, roparski napad v pošto ambulanco na progi blizu Šmarja, v poštni urad v Šmarju itd. Tatovi so se vozili po naših progah iz Hrvaške proti Sloveniji in nazaj, ostajali po nekaj dni v Zagrebu in drugih hrvaških mestih, drugič pa se zopet zadrževali v Ljubljani, izvršili tu razne manjše vloime ter šli za žrtvami v tramvajske vozove. Kakor znano, je bila pred dobrim tednom ukradena v vozu električne železnice arhitektu Costaperariju čez 5 tisoč dinarjev vredna zlata ura z verižico, pred par dnevi pa gostilničarju Matiji Sokliču iz Trnovca istotako 5.000 Din vredna zlata ura ter verižica, in sicer v tramvaju od glavne pošte do cerkve Sv. Petra.

Zasledovani vlomilci in žeparji so: 35-letni Anton Valant, 25letni Franjo Turjan, neki Ivo in neki Niko. Ti vsi so se zbrah pred kratkim v neki gostilni v Ivančevi gori, kjer so prenočili ter se naslednjega dne odpeljali z vlakom proti Ljubljani. Bili so vsi elegantno opravljeni in so razpolagali z velikimi vsotami denarja. V vlak so vzeli na piko posestnika Antona Kalarja iz Malega Grabna, ki je imel opravka na davkarji v Višnji gori. Ko je stopal Kalar v vlak, so napravili tatovi umetno gnečo ter mu je eden pri tem izvelkel iz notranjega žepa suknjiča listnico, v kateri je bilo 1.600 Din. Kalar je tatvino opazil šele v Višnji gori ter prijavil slučaj takoj orožništvu. Orožniki so nemudoma pričeli poizvedbami, katerih rezultat je bila vsaj ugotovitev imen lopovov. Pozneje se je dognalo, da so prepotovali zasledovanci v septembru in oktobru dolensko progno nad 20krat in da imajo na vesti povečini vse žepne tatvine, ki so se pripetile na tej progi.

Tatovi pripadajo očitno dobro organizirani tolpi, ki sistematično krade na vseh naših progah, obenem pa si privoščijo njeni člani od časa do časa tudi bolj riskantne pohode. Ti tiči so očitno identični tudi z onimi goljufi, ki so že 1. 1924 obiskovali Slovenijo ter se pojavljali na raznih sejnih, kjer so sleparili lahkoverne ljudi z raznimi igrami na karte ter jih oglašili za velike vsote. Vsi lopovi so iz Hrvaške, doma baje iz Zagreba.

Vendar enkrat pravi senzacionalni vefilm:

MACISTE med levi v Afriki, med zamorkami, lepoticami, med trgovci z de-leti, med levi v cir-kusu!

Maciste krotitelj ubeglih levov v nabito polnem cirku! Kolosalni prizori, ki vam ne puste dihati! Balkanfilm, Zagreb. Pride v kino »Dvor«.

RED SODNIKL

»France, 2 dni boste premetavali drva po jetniškem dvorišču, da se boste malo utrudili in si zapomnili, da se ljudi ne sme tako-le premetavati.« — Sodnik razglasi sodbo Francetu A., posestniku sinu iz Brezovice. Fant je namreč 27. avgusta zvečer kolovratil po Notranjih Goricah in je naletel na starega užitarja Pavleta. Ker je bil pa deček naložen v vinski razpoložen, je zgrabil starca za noge, ga dvignil in spustil, da je telebil na tla. Sicer se stara koremina ni posebno poškodovala, bolečine pa le imel v hrbtu in opraskan je bil.

1914 DANSE MACABRE (The Big Parade) 1918

Prične izven fronte in za tem: Streljanje! Naval! Grmenje topov! Nepregledne kolone mladih ljudi, ki gredo v smrt. Kako hočejo, da se vrnejo?

Svetovna vojna! Pride v kino »Dvor«. Izpopolnjena tehnika ubijanja.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama
 t'etek, 29.: »Slaba vest«. Narodna igra. Premijera. C.
 Sobota, 30.: »Vojaška predstava ob 6. uri. zvečer.

Nedelja, 31.: »Drugi breg«. Izv. Pondeljek, 1.: »Hamlet«. Izv.

Ljubljanska opera.
 Petek, 29.: »Nižava«. Gostuje Anton Bukšček. D.

Sobota, 30.: »Grofica Marica«. B. Nedelja, 31.: »L'annhäuser«. Izv. Pondeljek, 1.: »Sevilski brivci«. Izv.

Mariborsko gledališče.
 Petek, 29.: Zaprtlo.

Sobota, 30.: »Pagliacci« in »Bastien«. Premijera. A.

Nedelja, 31.: »Danes bomo tiči«. Pondeljek, 1.: »Grofica Marica«.

Šentjakobski gledališki odbor
 Nedelja, 31.: »Pogumni krojaček«. Ob 15.

Prva letošnja predstava D'Albertove »Nižave« se vrši nocoj v ljubljanskem opernem gledališču. Opera je deloma nanovo zrežirana in zasadena. Baritonso partijo poje gost, naš rojak Rudolf Bukšek.

Premijera Augengruberjeve drame »Slaba vest« v ljubljanski drami bo nocoj, v petek zvečer ob 8. Pisatelj nudi v tem svojem delu gledalcem in poslušateljem skupino karakteriziranih tipov in originalno kmetiško zgodbo, ki se pleče med njimi.

Šentjakobski ponove v nedeljo 31. t. m. ob 3. popoldne Drinkerjevo Stridejansko pravljico s petjem, godbo in baletom »Pogumni krojaček«, ki je dosegal pri prvih uprizoritvah popoln uspeh. — Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik na Starem trgu.

Operi »Pagliacci« in »Bastien« in »Bastien« na mariborskem odru. V soboto 30. oktobra se uprizori pod muzikalnim vodstvom gosp. A. Mitrovića v Mariboru Leoncavallova opera svetovne popularnosti »Pagliacci« in Mozartova komična opera »Bastien« in »Bastien«.

Gostovanje plesne skupine Kratina v Mariboru. Dne 27. oktobra je gostovala v mariborskem gledališču plesna skupina Kratina šole Hellerau-Laxenburg. V času splošne plime telesnovozrojnih idej pridobiva tudi metoda Jacquesa Dalcroza, ki tvori temelj in podlago hellerauske šole, vedno več pristašev. Smoter in cilj te šole je telesna vzgoja brez pomoči orodja, le z ritmično disipliniranimi telesnimi gibi. Osnova teh gibov je ritem, glavni pripomoček glasbena misel, katera spremlja telesni gib. S stali-

šča telesne vzgoje vlezanim v instruktiven večer! Drugo vprašanje pa je, če je večer tudi v strogo estetskem pogledu vseskozi zadovoljil. Telovadba ženskega telesa zahteva za sistematični odgoj mišice naris-katere gibe, katerih naše oko ne sprejema z estetičnim užitkom. In rudi menjave položajev in gibov teles, iz klasično - mirnih antičnih oblik v burne, le anatomske koriste kretnje, zapusti čisto sestava telovadnega plesa kot celote v gledalca nekoliko razdvojenost. Zadržijo te posamezni gibi, zlasti skupine, dočim zopet učinkuje neposredno sledeči jim položaj telesa bizarno, spominjajoč te na groteskne prestare verske simbole južnoameriških in avstralskih narodov. V podrobnosti omeni bi dali prednost krasno in res enotno uspeši Groteski na Stravinskkega Sultu (Zadnja točka), klasično - lepemu »Larghetto« Cimarose ter duhovitemu Kodalijevemu »Valse«. Večer je bil izredno zanimiv; občinstvo ni štedilo s priznanjem.

Dr. I. V.

Koncert violinista Zlatka Balokovića v Ljubljani

Sinoči se je vršil v prav sijajno zasedeni dvorani hotela Union v Ljubljani koncert violinistega virtuozu Zlatka Balokovića, kate-terega je spremljala na klavirju Američanka Miss Miriam Allen. Virtuoz in njegove kvalitete so ljubljanskemu občinstvu že dobro znane iz prejšnjih koncertnih sezij in se torej v podrobno oceno njegove igre

s tehničnega vidika ni treba souščati. Vir-tuoz je slej kop rej kos najtežjim nalogam, njegova čista in precizna igra more zbujati občudovanje vseh poznavalcev violinske tehnike in njenih zavratnih težkoč. Spored je obsegal celo vrsto stilno in dobno neso-rodnih skladb. Uvedle so ga tri točke italijanskih predklasikov Pugnanija, Fiorilla in Tartinija — znane, pri nas že tudi od raz-ličnih violinskih virtuozov izvajane sklad-be, ki nudijo izvajalcu mnogo prilike, da se izkaže v prednasalnem in tehničnem ozi-ru. V slednjem Baloković predvsem odgo-varja in brezhibnost njegovega izvajanja je pomirjevalna; kot interpret pa je zelo enoličen in ne izčrpa skladb formalno in vsebinsko. V interpretaciji so mu kompozicije vseh dob in slogov popolnoma enovrst-ne, kar napravlja vtis enoličnosti in ne more zbujati posebnega zanimanja ali celo vžgati. Tako je ostala tudi Irelandova so-nata brez ognja, čemur pa je kriva tudi skladba sama, ki je sicer prav resnobno, vendar za danes že nezanimivo in enolično delo. Bachova Giaccona prav tako zahteva več duše. V poslednji točki (Sarasate, Na-chez, Gardiner - Stolcer-Slavenski) je violinist najbolj uspel. Stvari lahkotnega, efektnega, virtuoznega sloga mu vsekakor naj-bolj leže in jih najlepše prinese. Mnogošte-vilna publika je umetnika burno akklamirala in moral je dodati še lepo vrsto efektnih violinskih skladb. Baloković je danes brez dvoma eden tehnično najizdelanejših violinskih virtuozov, ki mu je svetovni slo-ves zagotovljen.

Domače vesti

Tegetthoi

Branil je dalmatinsko obalo zoper Lahe, ravno letos pred 60 leti, dobil je bitko pri Visu. »Re d'Italia« je zletel v zrak. »Affon d'atone« se potopil. Rdečo-belo-rdeča habsburska pomorska zastava je zavijala nad rdečo-belo-zelenim simbolom ujedinjajoče se mlade Italije, ki se je v oni vojni borila za osvoboditev dveh se pod avstrijskim jarmom ječečih svojih pokrajin, za pravico zoper tiranstvo. Na morju je 1866. že zmaga, hvalabogu zaman zmaga ideja avtokratskega rimskoneškega imperija habsburskega jezika. Clum-Sadowa sta odtehtala Custozzo in Vis, Nemčija se je iznebila Habsburga in Italija je vkljub Radeckemu in Tegetthofu dobila svojo pravico, katera jej je šla, podlegla je pa Habsburg, ker je bilo tako prav po vseh bojih in prirodnih zakonih. Pri Visu je bil zmagal vojak, boljši admiral in boljši mornar, čeprav sta branila — ne dalmatinske obale, marveč krivično stvar, habsbursko. Nista se pa zavedala, da ne stojita na pravi strani.

Sedaj žele postaviti Tegetthofu spomenik. »Ausgerechnet« v Mariboru. Vprašajte na Visu, mar ga oni žele? (Pred potovanjem priporočam obisk v zavarovalnici zoper neizgode).

V naših časopisih se baje oglašajo celo ljudje s svojimi podpisi, v dopisih, kjer branijo misel (zopetne) postavitev Tegetthofovega spomenika. (Baje, pravim, večeraj me je prijatelj opozoril. Sam nisem bral. Zjokal bi se bil — nad dotičnim uredništvom).

Naj pač gredo, in naj postavijo spomenik Radeckemu, ki je tudi »tolkel Lahe in branil domovino«, in spomenik za Armeegruppe Rohr in Borojevič in Erzherzog Eugenja za 5. A. K. in Conradu in Arzu in Prusu Belowu, ki je prodril pri Kobaru in v oplenil Videm-Udine, in vsem drugim. Walhallo si napravite in Siegesallee nad Lah! (Čemu smo pa kruuto požarili? vpraša Ribničani).

Na oni strani pa stoji spomeniki Garibaldi, Mazzini, Nasirji Sauru in Cesare Battistiju. Pri nas še ni spomenika »neznemu junaku« iz let 1914, niti Principu, niti kralju Petru Osvoboditelju — razen Kranja. Čast mu! — a Tegetthofa bi radi postavili v Mariboru, njegovi Schildbürgerji.

Pravzaprav nimam nič zoper to po svoje prav originalno idejo. Celotno pripravi sem kaj žrtvoval. Pod enim pogojem: V piskostal se morajo vdelati imena in naslovi vseh onih, ki so doslej dali iniciativno za ta spomenik, zanjo pisali po listih in to misel sploh resno tretirali. Napis v vencu pod kipom bodi z dedikacijo: »Tegetthofu — nepoboljšljivi«, sredi piedestala pa, v zlatu ali bronu:

»NJEMU SLAVA, NAM SRAMOTA«

Boste videli, ta spomenik bo vsem prav. Vi boste imeli Tegetthofa, mi pa Vasi Sum cuque, Vi neznani Tegetthofovi junaki! Ali prihajate počasi na svetlo, Vi šurki ob nesnažnem pretopnem jugoslovenskem ognjišču? MAC.

* **Izpremembe v državni službi.** Naša rojaka Alojzij Bizjak in Vendelin Simenc sta imenovana za poštne uradnike v 3. skupini II. kategorije pri poštnem uradu na železniški postaji v Beogradu. Kemik državnega laboratorija v Beogradu Dušan Gregorič je premeščen v centralnemu higijskemu zavodu v Beogradu.

* **Patrijarh Dimitrije osesdesetletnik.** Patrijarh srbsko-pravoslavne cerkve, Dimitrije, praznuje dne 2. novembra osesdesetletnico. Po vzgledu starih srbskih patrijarhov si bo postavil spomenik v posebni »zadužbini«: zgradil bo impozantno cerkev v starosrbskem slogu.

* **Revizija uradniškega zakona.** Kakor poročajo iz Beograda, je komisija za revizijo uradniškega zakona pričela s svojim delom. Člani te komisije so: državna svetnika Petar Petrovič in dr. Sagadin, kasalski sodnik Vasa Petrovič in Novem Sadu in član glavne kontrole Milenko Vesović.

* **Znižanje telefonskih pristojbin.** Glasom odloka ministra pošte in brezžarja se z novim letom znižajo pristojbina za instalacijo, prenos in naročnina za telefon. Znižanje bo znašalo deset do štirideset odstotkov.

* **Inspekcijsko potovanje v Slovenijo.** Načelnik finančnega oddelka prometnega ministrstva Spasoje Nedeljković je odšel v Slovenijo na inspekcijsko potovanje.

* **Obisk Amerikancev v Jugoslaviji.** V kratkem prispel na naš Jadranski veliki ameriški parobrod, s katerim potuje približno 500 ameriških dijakov in profesorjev okoli sveta. Amerikanci obiščejo tudi naša pristanišča. »Jadranska Straža«, v sporazumu z Udrženjem mornarjev in z našimi pomorskim akademijami, je ukrenila vse potrebno da bodo Amerikanci v naših pristaniščih pristočno sprejeti.

* **Tagore pride v Beograd.** Znamo indijski književnik Rabindranath Tagore je v tork zvečer prispel v Budimpešto. V razgovoru z novinarji je izjavil, da ostane nekoliko dni v Budimpešti, potem pa odpotuje v Beograd v Tegetthofa je predaval o umetnosti.

* **Zgradnja železniških prog.** Po poročilih iz Beograda izdeluje prometni minister dr. Vasa Jovanović generalni načrt za izgradnjo vseh potrebnih železniških prog v naši državi. Pri izdelovanju načrta sodelujejo neodvisnejši strokovnjaki. Načrt naj bi se uzakonil tako, da bi se tudi odstop od gradnje posameznih prog moral izvršiti le potom zakona.

* **Učiteljski sestanek.** Dne 2. novembra se bo vršil ob 10. uri dopoldne v načelstveni sobi Učiteljske tiskarne v Ljubljani važen učiteljski sestanek. Na dnevnem redu so važne zadeve, med drugim poročilo o dosedanjih uspehih naših prizadevanj po

srezi in o delu v bližnji bodočnosti. Pridite na sestanek vsi, ki ste z nami istih načel, istih nazorov. Za akcijski odbor: Luka Jelenc, Ivan Šmajdek.

* **Seje Zbornice za trgovino, obrt in industrijo** minister trgovine ne skliče, dasi mu je volilni spis predložen brez pritožbe. Mnoge strokovne organizacije so ministra Kraljača, ki dela po navodilih g. Puclja, Jelačina in SLS, že pozvale, naj takoj skliče prvo sejo Zbornice. Mi se za danes zadržujemo kritike, gg. Puclja, Jelačina in Ogrina pa v zadnjem trenutku opozarjamo: Ne igrate se z ognjem!

* **Višja pedagoška šola v Zagrebu.** Na podlagi točke III. učnega načrta za višji tečaj (3. in 4. letnik) za višje pedagoške šole, se pozivajo oni absolutni nižjega tečaja (2. letnika), ki so si že pridobili usposobljenost za učiteljsko službo na meščanskih šolah in bi želeli nadaljevati študije v višjem tečaju (3. in 4. letnik), da se prijavijo rektoratu višje pedagoške šole s pisno prijavico najkasneje do 8. novembra. V prijavnici je treba navesti katera dva predmeta želi študirati (lahko se navede več kombinacij) in priložiti diplomska spričevala v originalu ali overovljenem prepisu. Izbrani slušatelji se bodo pravočasno pozvali na študij.

* **Ženska — državni pravdnik.** Pri okrožnem sodišču v Sarajevu je bila kot državni pravdnik nameščena gospa Zora Ilčevića, ki je imela za to mesto popolno kvalifikacijo. Te dni je bila gospa premeščena za tajnico pri upravnem sodišču, ker se ni principiolo rešeno vprašanje ali ženske smejo biti sodniki.

* **Na stalne intervencije kmetijskih korporacij** in živilarskih strokovnjakov se je končno posrečilo izposlovati od monopolne uprave oddajo živinske soli po nižnji ceni. Cena se je znižala od 195 Din na 150 za 100 kilogramov loco solarna. Kmetijska družba za Slovenijo sedaj organizira skupno vagonsko naročilo tega za živilarstvo tako važnega krmilnega dodatka. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razglas v zadnji številki »Kmetovalca«.

* **Novo češkoslovaške znamke.** Povodom osme obletnice proglašena češkoslovaške republike je poštna uprava češkoslovaške republike izdala novo serijo poštne znamke s slikami historičnih gradov ter eno s panoramo Hradčina. Znamke so napravljene po originalih F. Simona in A. Kalivode.

* **Izobraževalno društvo napr. mladine v Domžalah** priredi z gostovanjem ljubljanske »Edinosti« v soboto dne 30. oktobra ob 8. zvečer na Sokolskem odru v Domžalah predstavo s sledečim sporedom: I.) Dolef Prešeren: Našim bratom. (deklamacija) II.) dr. Alojzij Remec: »Učiteljski« (Kmečja žalost v treh dejanjih). Igr. vodi br. Dolef Prešeren K obilni udeležbi vabi — Odbor.

* **Hišne trafike.** Dovoljena za hišne trafike, to je za prodajo tobaknih izdelkov v gostinlah in kavarnah, izdaja za Slovenijo oblastni monopolni inšpektorat v Zagrebu, kamor so tozadevne s 5 Din kolekovane prošnje, kojim je priložiti 20 Din kolek za rešenje odpremiti. Taksa za dovoljenje ni predpisana, vsi stroški znašajo tedaj le 25 dinarjev v kolkih in velja dobljena dovolja trajno za osebo, koji je podeljena. O načinu prodaje in dobave tobaknih izdelkov brez provizije se dobe ustne informacije pri vseh oddelkih in sreskih upravah finančne kontrole.

* **Ribolovno okrožje Višnjagora,** potok Višnjica s pritoki, skupni obseg okoli 10 km pride v sredo, 3. novembra ob 10. dopoldne na uradnem dnevu srezkega poglavarstva v Višnji gori (pri Škrabarju) na dražbo za dobo 10 let.

Državnim nameščencem

ter vsemu uradništvu priporoča svoje izborne sukuje in raglane tvrdu

FRAN LUKIČ, Pred škofijo 19.

Cene najnižje, po primernih odplačilih.

* **Železniški upokojenci,** ki imajo rdečo legitimacijo naj prinesejo iste najkasneje do 10. novembra v računsko pisarno postaje Ljubljana, gl. kolodvor v svrhu podaljšanja veljavnosti za leto 1927. Vsakdo naj prinese s seboj tudi odrezke poštne nakaznice, da se bo videlo, od kje prejemajo pokojnino. V poštoev za Ljubljano gl. kolodvor pridejo upokojenci prejšnje l. z. in sedanj, ki so služili na glavnem kolodvoru. Znanili upokojenci vsak svoji najbližji postaji.

* **Na begu pred orožniki.** V okolici Mostarja so te dni orožniki ustavili lbra in Huso Šabanovića, ki sta peljala voz, naložen z ukradenimi drvmi. Šabanovića sta hoteli pobegniti ter sta z vso silo podila konje. Orožniki pa so hiteli za vozom. V divji dirki se je voz s konji vred prevrnil v dvajset metrov globok prepad. Voz se je razbil, lbro je obležal mrtvev, Huso pa je težko ranjen in najbrže ne bo ostal pri življenju.

* **Pet človeških okostij izkopanih v zagrebški okolici.** Na Tratinjski cesti vzdolž železniškega nasipa kopljejo sedaj kanal v svrhu, da se oboka potok Kraljevac. Pri izkopavanju kanala so delavci našli na pet človeških okostij. Štiri so ležale eno poleg drugega, a peto par metrov oddaljeno od prvih. Kostí so že močno strohele in so bile v zemlji že 30 ali pa še več let.

* **Vihar porušil turško džamijo.** V Gostivaru v Južni Srbiji je divjal v ponedeljek ponoči silen vihar, ki je porušil tamkajšnjo džamijo. Visoki minaret se je zrušil na sosečne hiše ter pokopal pod ruševinami štiri prodajalne. Škoda znaša nad 800.000 dinarjev.

* **Čudna bolezen v Dalmaciji.** Kakor javljajo iz Sibenika, je predčerašnjim prispela k okrajnemu glavarju seljaška deputacija iz Mravincev ter zaprosila, da se takoj odpošlje zdravnik, da prepreči čudno bolezen, ki se je pojavila v omenjenem selu. Znatno

ZIMSKE SUKNJE

in druga oblačila nudi v največji izbiri in najceneje

I. Maček, Ljubljana
Aleksandrova cesta 12.

Število ljudi je obolelo na ta način, da je pri njih nastopila mrzlica, potem so začeli bljuvati kri ter so obležali nezvestni. Glavarstvo je takoj odposlalo zdravnika v Mravince.

* **Karlovac odrezan od okolice.** Iz Karlovca prihaja poročilo, da sta Kolpa in Korana prestopili svoje bregove. Voda je v sredo zjutraj dosegla kulminacijo. Mesto je popolnoma odrezano od okolice, tako da je razen železniškega ustavljen ves promet. Šola na Baniji je zaprta, ker je ves dohod pod vodo. Pod vodo je tudi tovarna »Jelen« in tovarne na Baniji. Celo karlovske polje — kakor daleč sega oko — je poplavljen. Okoličani niso mogli v mesto vsled česar je izostal dovoz mleka in zelenjave. Pro met se je vršil le s čolni in vozovi. Takozvane »šance« so še polne vode, le notranji del mesta ni bil poplavljen. Okolo Turnja je vtonilo več jagl živine.

* **Kosti prastarih živali v Savi.** Pri Progarju v Sremsu je te dni »bager«, ki čisti savsko strugo, spravil na dan kosti ogromne živali. Zob, ki so ga našli v strugi, tehtal dva in pol kilograma. Tudi ostale kosti kakor vilice, noge itd. imajo ogromne dimenzije. Domneva se, da je to skelet predpotopne živali, najbrže mamuta. Med tamkajšnjim ljudstvom kroži o zanimivi najdbi najrazličnejše govorice.

* **Razveljavljena surna obsodba.** Dne 18. junija je mariborska porota obsodila hlapca Janeza Pečovnika iz St. Pavla pri Prebrodu zaradi hudodelstva umora na smrt. St. stol sed morice v Zagrebu je, upoštevajoč ničnostno pritožbo, smrtno obsodbo razveljavil ter odredil ponovno porotno obravnavo. Pečovnik je bil obtožen, da je zadavil in oropal služkinjo Elizabeto Molar.

SIBIRIJA

Dve leti je posnemala velika Foxova ekspedicija na originalnih ruskih tleh v daleki Sibiriji grandiozno filmsko delo, ki se sedaj z trijumfalnim uspehom predvaja po vseh večjih mestih sveta pod imenom »SIBIRIJA«.

Dve leti naporne dela v strahoviti zimi! Dva in pol milijona ameriških zlatih dolarjev je porabljenih pri izdelavi tega velefilma, ki pomeni v pravem pomenu besede najlepše od najlepšega! Vključno mnogostevnim intrigam z raznih strani je predvajanje tega velikanstva ruskega umotvorja končno dovoljeno tudi v naši državi! V Zagrebu so ta velefilm ravno predvajali polnih 16 dni, v Beogradu celo 23 dni. (Oba dela v enem sporedu.)

Iz Ljubljane

u— **Žalna proslava v počaščenje spomina v svetovni vojni padlim Šentpetrcem** se izvrši na praznik Vseh svetnikov, ko se položi in blagoslovi temeljna plošča za spomenik, ki se postavi prihodnje leto spomlad po sledečem sporedu: Ob 10.30 dop. maša za padle tovaršje v župni cerkvi Sv. Petra, ob 11. uri blagoslovi g. župnik Petrič temeljno ploščo, ki bo krila posvetilveno listino, katero potrdi predsedstvo odbora za postavitev spomenika g. V. Rohrmann, nakar zapoje pevci žalostinski »Vigred« in »Oj Dobrodo!«. Pri proslavi sodeluje tudi godba društva »Sloga«. Vabimo predvsem vse tovaršje iz šentpeterske fare, potem pa vse svoje in prijatelje naših pokojnih tovaršev da se polnoštevilno udeležijo te žalne proslave, ki bo na prostoru, kjer bo stal spomenik

u— **Novi veroučitelji na ljubljanskih gimnazijah.** Z ukazom ministra prosvete sta imenovana za veroučitelja: dr. Ivan Vrečar na I. dr. gimnaziji, dr. Jakob Žagar pa na II. državni gimnaziji v Ljubljani.

u— **Ljubljanskim v župi J. P. S. včlanjenim društvom in zborom!** Na praznik Vseh svetih (v ponedeljek) dopoldne ob 10.30 skupna vaja vseh moških zborov v pevski dvorani Glasbene Matice. Arhivarji naj prineso seboj notni material sledenčih nagrobnic: Mendelssohn »Beati mortui«. Pavčič »Spomladni«. Dev: »Vigred« in Prelovec »Oj. Dobrodo!«. Naj bo udeležba pevcev častna in točna! Tajništvo ljublj. župe JPS.

u— **Smrt v valovih Ljubljane.** Ivan Kraljič, posestnik v Lipah na ljubljanskem Barju, je nameraval v sredo popoldne prepejati čez Ljubljano ostanke podrtih hiše, ki je stala blizu Koslerjevega posestva. Pri tem sta mu pomagala dva Crnovasčana. Sredi Ljubljane se je čoln, ki je bil preobremenjen začel potapljati. Crnovasčana sta se rešila s plavanjem na breg. Kraljič pa je kmalu izgubil v valovih Ljubljane. Trupla še niso našli. Ponesrečenec zapuščal ženo in devetoro otrok. Najstarejši je star 14 let.

u— **Tečaj o radiotehnikah v Ljubljani.** Ljubljanski Radio-klub, ki je že lansko leto priredil z uspehom in v splošno zadovoljstvo tečaj o radiotehnikah, namerava letos tečaj ponoviti. V ta namen si je že pridobil prof. Andreja, znanega strokovnjaka na polju radiotehnike. Tečaj je namenjen za vse, začel niki in izurjene amaterje, ker se bo predavalo in praktično izvajalo od začetnih, temeljnih pojmov pa do današnjega modernega stanja radiotehnike. Načrt tečaja predvideva 6 ur, ki bi se razdelile tedensko dvakrat po 2 uri. Pripravki so za enkrat proračunjeni na 2 Din od ure. Pri zadostnem številu prijavljenecv bi se tečaj otvoril sredi novembra v večernih urah na državnih realci. Zato vabimo vse, ki se zanimajo za splošno elektro in posebej še za radiotehniko, da se v čim večjem številu prijavijo. Obvezne prijave sprejema klub v torkih. Četrtek in sobota ob 8. zvečer v svojem lokalu na velesejmu ali po pošti na naslov Radio-klub, Ljubljana.

Pročit v Ljubljani! Danes! Popolnoma novo!

VARIJETE
Emil Jannings
Lya de Putti
KINO IDEAL.

u— **Samo železničarjem** bo danes ob 18. uri predaval v šolski sobi na postaji Ljubljana gl. kolodvor zdravnik dr. Fedor Mikš o alkoholizmu. Vse železničarje vabi k temu informativnemu predavanju odbor društva »Trenost«.

u— **Drobiž s policije.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1. tatvina, 1. prestopke kaljenja nočnega miru, 1. prestopke beračenja in 11 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena samo 1 in sicer radi razgrajanja v vinjenem stanju.

u— **Tatvina kolesa v Tacnu.** Po vaseh pod Smarno goro se je klatil te dni neznan mladenič, kolesarski tat. Pazil je na vsako priliko, da odpelle kolo, prisloniemo k steni, ali v veži hiše in končno se mu je res posrečilo, da je odpejal 1500 Din vredno kolo, znamke Puch Jožetu Čizmanu iz Tacna. Omenjeni mladenič je baje doma iz Trboveja.

Žrebanje nepreklicno 1. novembra

Kupujte srečke

1278 a

za zgradbo Sokola v Siški.

u— **Za apetit.** Trгоvec Viktor Vokač iz Smuč je stal pred nekaj dnevi na Krekovem trgu v pogovoru z nekim znancem ter je položil za hip poleg sebe na tla zavitek z raznimi tiskovinami, na katerem se je nahajal napis za apetit. Ta napis je vzpodbudil lačnega tatu, ki se je v ugodnem trenutku priplazil do Vokača ter mu zavitek s tiskovinami ukradel. Ali pa je bil apetit tatu s tem utolažen, o tem kronika molči.

u— **Pazite na obleko.** Zima se bliža in mrak že pritiska. Mrzlo vreme je poglano na delo seveda tudi tatove, ki se hočejo oskrbeti z toplo obleko na tuj račun. Suknje na obišalnikih v gostinlah in kavarnah niso nič več varne ter beleži kriminalna kronika v zadnjih dneh že več takih tatvin. Tatovi pa se ne zadovoljujejo samo s posestom javnih lokalov, kjer jim je delo lahko, marveč ostajajo predrznejši in se utihotapljajo tudi v stanovanja. Predčerašnjim je dobil tak poset Matko Pečjak na Starem trgu št. 11. Tat mu je odnesel iz predsobe temnosiv, usnat suknič s kožuho inabito podlugo, vreden 800 Din.

u— **Čajanke** vsako sredo in petek ob pol 10. zvečer ter nedeljo ob 4. popoldne modern plesi — tango, blues, boston, foxtroi — charleston. — Godba: originalni dunajski duo, družabne igre, ples med steklenicami, boi za stole, ples z jajci, konkurenca v modernih plesih, ples z balončki, karikature modernih plesov. Orig. amerik. charleston. Cene kavarniške, obleka promenadna. Odeon, Poljanska cesta. Opozarjamo občinstvo na današnjo čajanko, ki se prične ob pol 10. zvečer. Izpopolnjen originalni program.

1413

Iz Maribora

u— **Knjige Vodnikove družbe** so včeraj prispale v Maribor in jih dobijo člani vsak pri svojem poverniku, kjer so naročili: v Ljudski knjižnici, Narodni dom, podružnici »Jutra«, Barvarska uli I. v tajništvu SDS, Cankarjeva ulica I. itd. Isti poverniki sprejemajo tudi nove člane za prihodnje leto in eventualne prilgase za pravkar izdane knjige, če bo še kaj preostalo.

u— **Nadaljni program »Ljudske univerze«.** Danes bo predaval ljubljanski vseučiliški profesor g. dr. Hinterlechner o premoгу, njega postanku, kvaliteta in pomenu za državo. Predavanje bodo pojasnjevale številne skopične slike. Zanimivo predavanje našega odličnega učenjaka priporočamo pozornosti najširših krogov. V četrtek dne 4. novembra priredi »Ljudska univerza« v veliki kazinski dvorani koncert znanega pianista g. Antona Trosta z Dunaja. Nastopil bo z izbranim programom, da bo sigurno zadovoljil vse ljubitelje glasbene umetnosti. Umetnik priredi istega dne ob 4. popoldne poseben mladinski koncert z uvodnim predavanjem g. prof. Družovića o zgodovini klavirja.

u— **Česky klub v Mariboru** oznamuje svym členu a priznivcem, že požada oslva narodniho svátku 28. října v sobotu dne 30. t. m. o 20. hod. v malé dvoraně Národního domu. Po pozdravu předsedy Bureše promluvi o významu dne mistopředs. p. rada Knop, načez bude za spoliučkování klub. orchestru představení loutkového divadla. Krajane dostavtež se v plném počtu. Vsi prijatelji kluba in češkoslovaške vzajemnosti dobrodošli.

u— **Dopolnilne volitve v odbor mariborske gostilničarske zadruge.** V sredo so imeli mariborski gostilničarji dopolnilne volitve v odbor, ki pa so jako klavno izpadle. Najbolj žalostno je dejstvo, da so Slovenci nekako ignorirali to pomembno volitev, ker se je od vseh mariborskih slovenskih gostilničarjev udeležilo sestanka le šest, dočim le Nemcev bilo 28! Taka malomarnost zna biti pogubna. Opozarjajo se slovenski gostilničarji že sedaj na občni zbor, ki se bo vršil čez dva meseca, da ne bo tako klavno izpadel kakor zadnje volitve. Predsednikom je bil izvoljen g. Spatzek, v odbor le bil poleg drugih kooptiran še g. Senekovič. Gostilničarji, pazite!

u— **Opolzka tla na državnem mostu.** V zadnjih dnevih je bila tako ostra slana, da so tla na trotoarjih zmrznila in bila tako opolzka, da je bilo nevarno hoditi po pešpotih. Najbolj nevarno pa je bilo na državnem mostu, kjer so bili pločniki na straneh popolnoma zamrznjeni: nič boljše ni bilo na sredi. Predčerašnjim in včeraj sta padla dva konja, ter sta se precej poškodovala

Pozor, specialitete!

Kavarna Leon Pogačnik v Kolodvorski ulici se je začela z novimi kapljicami, katerih bo vsak dober poznavalec vesel. Med drugim! nudi, sedaj pristno in najboljše portugalsko iz znane kleti Sušnikove iz Trške gore pri Novem mestu. Stajerska in dolenska vina iz najslavnejših naših gor.

Izborna kuhinja nudi vsak čas gorka in mrzla jedila.

Izborna turška kava. — Vso noč odprto! Mestni taksi listki se ne računajo, temveč ga prejme vsak gost brezplačno.

Na obisk in pokušnjo vabi najljubnejše

LEON POGAČNIK, kavarnar.

Le sreči je pripisati, da se ni zgodila hušja nesreča. Dolžnost pristojnih oblasti je, da ukrene v takih slučajih vse potrebne korake

u— **Ob priliki obiska grobov na Pobrežju** na dan Vseh svetnikov prepoveduje se brez pogoja od 12 do 19. vožnja za vse vrste vozil po Pobreški cesti, t. j. od začetka državnega mostu na Kralja Petra trgu do pokopališča. Vozovi namenjeni na obe pokopališči naj eventualno vožijo po Tržaški cesti in Nasipni ulici do Pobreške ceste, kjer se ustavijo.

u— **Pomanjkanje zidarjev.** V Mariboru se je zadnji čas precej razvila stavbena podjetnost. Stanovanjskih hiš sicer ne zidajo mnogo, pač pa hišni gospodarji precej popravljajo in doizdajajo. Stavbeniki hitijo, da končajo delo še pred nastopim hladnega vremena in tako vsj tožijo, da jim primanjkuje zidarjev. V stavbeni stroki torej Maribor nima brezposelnih.

u— **Program Tržaškega kvarteta,** ki koncertuje dne 5. nov. v Götzičev dvoran vsebuje sledeče tri točke: 1.) Haydn: Kvartet št. 8 D-dur. 2.) Beethoven: Kvartet op. 135. F-dur. 3.) Debussy: Kvartet op. 10 G-mol.

Iz Celja

u— **Martinov večer s plesom** priredi v vseh restavracijskih prostorih Narodnega doma v soboto, dne 13. novembra Občeslovensko obrtno društvo v Celju. Vstopnina bo popolnoma prosta, zabava neprisiljena. Vsak do se bo lahko stehal in ugotovil za koliko ga je zdebelila Martinova gos.

u— **Predsedstvo Udrženja rezervnih oficirjev i ratnika v Celju** poziva vse rezervne oficirje, ki so člani tega udrženja, da se polnoštevilno udeležijo današnjega ustanovnega občnega zbora Streljačke družine v Celju, ki bo v mali dvorani Celjskega doma ob 8. uri zvečer.

u— **Smrtna kosa.** V Celju je umrla dne 28. t. m. ga Neža Kunšek, mati g. fotografa Kunška v 71 letu starosti. Blag ji spomin!

u— **Celjsko mestno gledališče.** Še prvi dve predstavi članov ljubljanskega dramskega gledališča jamčita, da bodo imeli letos Celjani, ako te udobnosti ne bodo zapravlili po lastni krivdi in brezbriznosti v celjskem Muzinem hramu po večkrat na mesec izreden umetniški užitek. Zadnja predstava Hilbertov drame »Drugi breg« bila na višku po vsebini in po vizirizivih. Od prizora do prizora se je stopnjevala napetost poslušalcev in je kulminirala v naravnost presrešljivem zadnjem nastopu. Lahko rečemo, da mora biti žal vsem onim številnim Celjanom, ki ob takih prilikah redno izostajajo, pač pa zabavljajo v slučaju, ako kaka stvar ne gre, čez tiste, ki se za povzgodjo celjskega kulturnega življenja iz zgolj idealizma najbolj žrtvujejo. Zadnja igra je zaslužila gotovo zaprodano gledališče, zevala pa so lože in bili le ostali prostori dobro zasedeni.

u— **Strelska družina v Celju.** Danes ob 20. bo v mali dvorani Celjskega doma ustanov. občni zbor Strelske družine v Celju, ki ima namen in cilj, da se njeni člani popolnoma izvežbajo v orožju. Člani se sprejemajo z do vršenim 18. letom, kar je za mladeniče, ki še niso odslužili kaderskega roka izredne važnosti.

u— **Zbor demokratske stranke v Celju.** V soboto ob osmih zvečer bo v mali dvorani Celjskega doma javen zbor Samostojne demokratske stranke, na katerem poročata o političnem položaju g. bivši minister dr. Albert Kramer in narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko. Veliko je aktualnih vprašanj, o katerih je treba izpregovoriti resno besedo. Izenačenje davkov v celi državi, uklenjenje stalnosti državnih nameščencev in železničarjev, rešitev vprašanja kronskih penzionistov, socialna zakonodaja in invalidski zakon čakajo še vedno temeljite rešitve. Lokalne gospodarske težnje, kakor regulacija Savinje in dotokov, ureditev cest in stavbeno gibanje je treba spraviti v tir in do definitivnega zaključka. Somišljeniki, na zboru hočemo manifestirati za te naše najvitalnejše zahteve, zato pridite na zbor vsi!

u— **Aretacija morilca.** V leče okrožnega sodišča v Celju je bil oddan Stefan Mahovc iz Žiž, ki je pred pet

Naši onstran granic

«Lega Nazionale»

Ob koncu šolskega leta 1925/26 je bilo v riktorelih in zaposlovalnicah, ki jih vzdržuje «Lega Nazionale» po slovenskem ozemlju, 2307 gojencev. V svojih 70 otroških vrtcih, ki jih v zadnjem času imenujejo materske šole, je potujčevala v zadnjem šolskem letu 3906 otrok. — Za novo šolsko leto pričakuje, da bo število otrok v materskih šolah zrastle na 5000, kar so se medtem odprli otroški vrtci v Labinu, Pazinčini, Podgradu, Vrsaru, Barbanu in Bužetini. «Popolo di Trieste» pravi v svojem tozadevnem poročilu, da bo o teh po krajinih, ki jih je Avstrija držala v najbolj globoki nevednosti, in kjer biva na pol divjaški narod, ki je vedno v nevarnosti pred roparji in morilci, se izgovoril na drugem mestu. Za «krajino nesramno razžalitev slovenskega naroda nimamo besede, pač pa moramo pritrčiti «Popolu», da živi ta narod v večnem strahu pred roparji in morilci. Kdo pa so ti roparji, požigalci in morilci, to so predobro pokazale dosedanje volitve v Istri, «ožigi Narodnih domov in vsi drugi fašistovski pohodi. Poročilo zna celo, da prihaja ogromno število prošnji za odprtitev nadaljnjih otroških vrtcev. Kdor ve, kdo načeljuje slovenskim občinam in kako se stavlja tako prošnje, temu ni treba nadaljnjega komentiranja. «Lega Nazionale» obžaluje, da ne more ugoditi vsem prošnjam in da se bo morala letos omejiti na odprtitev samo 7 novih vrtcev. Drugi pridejo kasneje na vrsto.

Da bo pa njeno delo bolj uspešno, je izredna komisija za upravo tržaške pokrajine, na svoji zadnji seji sklenila, da povzame prispevek za «Lega Nazionale» od 10 na 20 tisoč lir. Tako je Slovan v Italiji prisiljen, da prispeva za ustanovitev in vzdrževanje lastnih razredovalnic. Sicer mora tudi drugače to storiti. Saj mora slovenska občina, ki ji načeljuje tujec, ali odpadnik, dati brezplačno na razpolago prostore in učna sredstva in mora tudi v gotovini prispevati k tej in drugim sličnim ustanovam.

— **Razžaljenje prvega ministra.** V Trstu je bila že zopet razprava radi razžaljenja prvega ministra. Pred sodniki je stala 18letna Nerina Furlani, obtožena, da je po atentatu na Mussolinija rekla v nekem razgovoru: «Streljali so na Mussolinija, škoda, da ga niso zadeli». Prva priča Italijanka Capone iz Puglije govori v svoj-ni narečju in pravi, da ne ozna in ne razume dovolj tržaškega narečja, zato je mogla, da je rekla Furlanijeva, da je škoda, da niso prijeli napadalca, kakor se sama brani. Državni pravdnik je bil mnenja, da prihajajo taki slučajni pred sodišče kot posledica ženskih zlobnih jezikov. Furlanijeva je oproščena radi nezadostnih dokazov.

— **Grozna nesreča.** Med Ajdovščino in Sv. Križem je drvel avto nekoga trgovca iz Palmanove. Nasproti je prišel voz s parom volov. Voznik je hotel naglo stopiti v voza, pri tem pa je padel in ostrina avtomobilskega slatinika mu je odrezala glavo. Soter se je javil sam orožnikom v Ajdovščini. Ponesrečeni kmet je 69letni Ivan Stor.

— **Arrestacija komunistov.** Orožniki v Trzinu so izvedeli, da se ima zbrati blizu doberdoh tega jezera večja skupina komunistov ter da pride tudi neki poslanec, ki bo poročal Sestaneč sta sklicala komuniste Ivan Debevec iz Trsta in Dominik Michelli iz Ronkova. Orožniki so zajeli komuniste in odgnali vse v zapore v Trzinu. Zaplenili so neke okrožnice, spise in baie tudi nekaj orožja.

Iz Trbovelj

— **Protizakonito početje na škodo obrtnikov.** Trboveljska občina je očitno postala eldorado za vse, ki bi radi spravili svoje blago v promet. Dan za dnem prihajajo sem agenti, poleg domačinov tudi še iz Avstrije. Te dni sta se med drugim pripeljala dva agenta iz Ljubljane in sta obiskovala stranke, pri katerih sta iskala naročil. Po obrtnem redu je tako početje strogo prepovedano. Obiskala sta v celotni 60 strank. Ko ju je občinski redar pozval, da se legitimirata, sta pokazala sicer legitimacijo od delodajalca in ljubljanske policije, nista pa mogla pokazati one legitimacije, ki jo predpisuje državni zakon. Občinski redar jima je zabijal, da je strogo prepovedano iskati naročil po zasebnih stanovanjih. Toda oba agenta sta ostala še 2 dni v Trbovljah, nadaljevala svoje protizakonito delo, obenem pa še celo hujšala proti trboveljskim obrtnikom, in sicer v precej določeni obliki, da so ti proti nabavi cenejšega blaga Trboveljsko obrtništvo je radi tega silno ogorčeno in zahteva za oba eksemplarni kazni. Besedo ima sedaj okrajno glavarstvo, kamor sta bila oba agenta uradno naznanjena.

— **Pretepi se nadaljujejo.** Med Alojzom Kumlancem iz Brnice in Ivanom Roškarjem, delavcem v Hrastniku je v gostilni Čed nastal osebni prepri, ki se je končal s tem, da je dobil Ivan Roškar poškodbe na glavi in zlasti močne podplutbe pod očesom.

— **Železniško direkcijo v Ljubljani** je naprosila ZSV, za večje število vlakov v nedeljo 31. t. m.

— **Uradni den okrajnega glavarstva** se bo vršil v Trbovljah v sredo 3. novembra.

— **Sportni odsek izobraževalnega društva «Edinost» v Hrastniku** priredi jutri 30. t. m. ob 6. zvečer v gostilni g. F. Logarja «Trgatev».

— **Hčerka vdove Pučl**, ki je pri tomboli Narodnega doma vlekla številke, je prejela 560 Din nagrade od prejemnikov glavnih dobitkov.

— **Izobraževalno društvo napredne mladine «Edinost» v Hrastniku** priredi v soboto, dne 30. oktobra ob 7. zvečer «Trgatev», združeno s plesom, šaljivo pošto itd. v gostilniških prostorih g. Amalije Logar. Vsi pristaši napredne misli in prijatelji mladinskega pokreta iskreno vabljeni 1414

Sokol

Redna prosvetna predavanja pri Sokolu I. na Taboru. V soboto, dne 30. t. m. se nadaljuje naša prosvetna šola z rednim sobotnim predavanjem. Tokrat predavata: društveni starosta br. dr. Pestotnik o zgodovini Sokolstva, nato pa br. dr. Soliškar o fiziologiji telovadbe. Zafetek je točno ob 8. zvečer, na kar vnovič opozarjamo brate in sestre. — Ker je v novi stavbi postalo prehladno — centralna kurjava še ni v obratu — zato smo primorani začasno preložiti naša predavanja v staro stavbo, in sicer v bivšo godbeno sobo, ki je velika dovolj za predavanja. Ko bo mogoče prostore v novi stavbi ogrevati, se bodo vršila predavanja zopet tam.

Pri prvih dveh predavanjih smo dobili osnovne pojme o vzgoji in o ustroju človeškega telesa, sedaj sledijo nadaljevanja, pri katerih se bomo podrobneje poglobili v pa-

noge, ki jih mora poznati vsak Sokol. Uverjeni smo, da bodo naša predavanja tudi ostala dobro obiskana ali mogoče še bolj nego prvi. Kakor vse kaže, raste zanimanje med našim mladinstvom za ta predavanja, zakaj število poslušalcev je že naraslo v pretekli soboti na 110, kar pa za nas — ki se štejemo za najmočnejše društvo — še vedno ni dosti. Sokol I. mora biti tudi pri delu prvi!

Tehnični prednjač šola se nadaljuje v nedeljo dne 31. t. m. in se s tem dnem zaključuje.

Sekulsko društvo Ljubljana II. naznanja, da je zopet pričelo z redno telovadbo deset in sicer večja ženska deca vsak tork in četrtak ob pol 6. do pol 7. zvečer v telovadnici meštanske šole na Prulah. Moška deca vsak tork in petek ob 6—7. zvečer v telovadnici na realni. Vrsta starejših članov večja vsak ponedeljek ob 8. do 9.40. zvečer na realni članstvo, ki še ni poravnalo članarine za tekoče leto, pozivljamo, da to šim prej stori po položnicah, ki jih je svoječasno društveni blaginji vsakomur dostavila, ali pa ob polnočnih urah direktno br. učelniku. Ob tej priliki pozivamo tudi vse brate in sestre, da se zopet aktivno udeležijo življenja v telovadnici, predvsem pa telovadbe same, ki je predpogoj prave s-kolske vzgoje. Zdravot! 1412

Sport

Češkoslovaška : Italija 3 : 1 (2 : 1)

Zasluzena zmaga Čehoslovakov

Včeraj na češkoslovaški narodni praznik se je vršila v Pragi nogometna tekma med češkoslovaško in italijansko reprezentanco. Zmagali so Čehoslovaki s 3 : 1 (2 : 1), razmerje kotov 10 : 4 za domačine. Zmaga je bila zaslužena, vendar pa bi bil rezultat 2 : 1 bolj odgovarjal poteku igre. Vodstvo za Čehoslovake je dosegel Puč v 7. min. V 18. minuti je izenačil Scorrato. Drugi gol za Čehoslovake je zabil Patek v 35. min. Enega gola Italijanov sodnik radi off-side ni priznal. — V drugi polovici so Italijani precej v premoči, vendar se v 32. min. posre precej v premoči, vendar se v 32. min. posre zmaga Čehoslovakov. Publike 23.000.

G. A. K. (Gradec) : Ilirija

V nedeljo 31. t. m. in na praznik I. XI. oba dni ob 15. uri odigra naš podavčni prvak na svojem prostoru dve važni internacionalni tekmi, v katerih ima za nas sprotnika renomirani graški Atletiksport Klub, prvak Gradca in avstr. Stajerske. GAK dosedaj še ni igral v Ljubljani, njegov debut v nedeljo in ponedeljek bo vsled tega bolj zanimiv ter utedne pritegniti po daljšem prestatku zopet enkrat široko publiko, ki ji domače prvenstvene tekme niso bile dovolj privlačne. Ker je prebitih obeh prireditev namenjen podporni akciji Rdečega križa za poplavlence v Sloveniji, zaslužita tem večje uvaževanje s strani publike.

Rezultati, ki smo jih navedli včeraj, kažejo, da današnji GAK absolutno ne zaostaja za najboljšimi profesionalnimi klubi Dunaja. Igra tudi za oko izredno všečen kombinacijski nogomet, zvezan z veliko hitrostjo in dobrim startom. V Ljubljani nastopi s kompletnim I. moštvom, čigar igra-

31. X. in 1. XI. ob 15. uri

mednarodne nogometne tekme

Grazer Athletik S. K. : Ilirija

V korist akciji Rdečega križa za poplavlence v Sloveniji.

11244

Či so skoro vsi nastopili že večkrat v reprezentančnem moštvu Gradca in Stajerske. Srednji napadalec Kowanda je poleg tega avstrijski internacionalc, obe zvezi Gaber in Ptaček sta prišli h GAK nedavno iz dunajskega Slovana.

Tudi Ilirija pritegne v Martinaku in Plešu znatno ojačenje ter absolvira obe tekmi kompletna izvešča Ladoja. Centerhalf Gabrijel Zupančič slavi v nedeljo jubilej dvestote tekme za belozelene barve.

Predtekme: v nedeljo ob 13.30 Hermes : Disk (Domžale), v ponedeljek ob istem času Ilirija rez : Disk. Razen tega se vrši v nedeljo dopoldne ob 10.30 na igrišču Ilirije tekma Ilirija jun. : Mladika, v ponedeljek ob istem času pa tekma Reka : Mladika.

Hazenska finalna tekma za prvenstvo Slovenije

V nedeljo 31. t. m. se vrši na igrišču Ate ne ob 11. dopoldne odločilni boj za hazensko prvenstvo Slovenije. Srečata se finalisti ljubljanskega in mariborskega okrožja, SK Ilirija in I. SSK Maribor. Maribor je prejšnjo nedeljo občutno porazil družino SK Mure, ki je veljala kot najmočnejši pretendent za prvenstvo. S to zmago je družina Maribora dokazala, da je ena najboljših v Sloveniji. Z ozirom na dobro formo SK Ilirije, pa tekma nad vse interesantna ter je izid popolnoma negotov. Tekmo bo najbrže sodil zagrebški sodnik.

Službeno iz LNP. Danes v petek 29. t. m. ob 20. uri v zadnji sobi Narodne kavarnice seja k o. Na sejo se pozivajo Jurkas (ASK Primorje), Okrupa (SK Jadran), Lah (ZSK Hermes), Lunder (SK Slovan) — Tajnik IL.

SK Jadran Danes ob 20. uri sestanek nogometašev in lahkotletov pri Mraku — Tajnik IL.

Juryja mitinga SK Jadran sestoji iz sicerših gg.: Prof. Cop, dr. Sarabon, Saplja, Smole, Pevalak M., Baltesar Klopčaver, Stepišnik, Kandare, Fröhlich, Boštjančič, Gndovec. Omenjeni gg. se vabijo, da pridejo ob 14.30 na igrišče SK Ilirije v soboto 30. t. m. V predstanku se bo izražal vrstni red atletov. Miting se prične ob 15. SK Ilirija. Za miting SK Jadran so prijavljeni sledeči atleti, ki naj zamisljivo pridejo ob 14.30 na igrišče Ilirije: vis z zaletom in brez zaleta: Gregorka, Šiftar, Zabajak; disk: Orehek, Smersu; 5000 m: Gabersček, Senčar.

SK Ilirija (Lahkotletska sekcija). Juniorski miting se bo vršil v soboto 30. t. m. ob 14. Slednji atleti morajo biti najpozneje ob 13.45 na igrišču Ilirije: Skupina A: Režek Ivan, Outrata, Megušar, Seneković, Karba, Zupančič, Banko, Kramar, Nagur; skupina B: Šiftar, Grünfeld, Grad, Kalčić, Kneisel, Oswald, Pavšič, Rak (SK Maribor), Dolenc, Osterman, Stepišnik, Habič, Raček II., Boris, Gregorčič, Valentinčič. Zrbanje bo danes ob 20. uri v klubovnem lokalju v kavarni Evropa. Vabilo se: Bettelso, Oblak, Cop, Pevalak, Gndovec, Baltesar, Stepišnik, Smersu, Zelcnik, Fröhlich, inž. Bloudek.

Gospodarstvo

Ureditev belgijske valute

Z vprašanjem stabilizacije svoje valute se bavi Belgija že dalje časa ne glede na Francijo, po katere vzgledu se je Belgija včasih ravnila in ki za enkrat še nima podobnega namena. Nedavno močan padec belgijskega franka je to namero začasno zavlekel, toda belgijski čimtelji so glede na velike gospodarske koristi, ki jih omogoča stalna denarna vrednost, na svoji misli vztrajali. Belgiji se je posrečilo dobiti stabilizacijsko posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev na 30 let po 7% obrestni meri. Razen tega so Belgijski narodni banki stavljali na dolgoročno krediti v znesku 35 milijonov dolarjev, ki jih nudijo naslednji inozemski emisijski zavodi: Angleška banka, Francoska banka, Federal Reserve Bank, Japonska banka, Nemška državna banka, Nizozemska banka, Švedska banka, Avstrijska narodna banka in Mačarska narodna banka. Tem zavodom se bo pridružila bržkone še Švicarska zvezna banka.

Sredstva za omogočenje stabilizacije so torej dana. Ker je belgijski parlament dal vladni pooblastilo za izvedbo valutne reforme, je bil obelodanjen kakršni dekret, ki vsebuje potrebne odredbe. Dosedanji papirnat frank ne bo več kotiran na borzah, ker se ustanovi nova valuta na zlati podlagi, nazvana «belga», ki je vredna sedanjih pet papirnatih frankov ali 75 zlatih solimov predvojnega franka, odnosno stabilizacijski tečaj je 174.24 nemirnega belgijskega franka za 1 funt Sterling.

Kritike za novčarstvo Belgijske narodne banke znaša na stabilizacijskem načrtu 50 odstotkov v zlatu ali zlatih devizah, od česar tvori 40 odstotkov zakonito in 10 odstotkov dovoljeno rezervno.

Belgija, katere valutni tečaj se je svojčasno v veliki meri ravnal na francoskem franku, si je izbrala najsolidnejšo pot rešitve valutne vrednosti v nasprotju s Francijo, ki očitno hoče doseči višji nivo mednarodne vrednosti svojega denarja. Belgijski gospodarski krogi, ki imajo od valutne valute dovolj belgijskih lebnikov, so nedvoumno zadovoljni s tem načinom valutne ureditve. Slovan nevarnostno se vidi, da v Franciji in Italiji, kjer sta tečaj že visok. Zlasti za Italijo, ki ima velik primanjkljaj v trgovinski bilanci, bo visoka nozijska lira usodnolna. Njen izvoz je od pričetka dvigovanja lire dosegel skoro popolnoma zastaj, češim se je vvoz povečal klub ovirami, ki se mu stavijo.

Ti in drugi številni vzgledi valutne politike, odnosno valutne reforme v raznih državah bodo odločili delo našim čimteljem, kadar bo treba pristopiti h končni rešitvi našega valutnega vprašanja. Mislimo, da bi bilo koristno vzpostaviti kakšen bo učinek belgijske valutne reforme.

Tržaška poročila

Novosadska blagovna borza (28. t. m.). Pšenica: baška, 4.5 vagonov 290—292.50, baška, Novi Sad, 12 vagonov 295. Turšičica: baška, stara, 2 vagona 180—185; baška, za januar, 2 vagona 140; baška, za april-maj, 2 vagona 155; baška, za april, Tisa, 20 vagonov 160; smreška, nova, 2 vagona 120 do 125; smreška, sušena, 13 vagonov 160 do 165; smreška, za april - maj, glavna proga, 10 vagonov 165. Moka: smreška, čr., 1 vagon 455; baška, čr., 1 vagon 460; baška, čr., 2 vagona 470; baška, čr., 1 vagon 465. Fižol: brški, beli, 5—6 %, 3 vagoni 147.50; smreški, 1 vagon 150. Tendence mirna.

Zagrebski letni (Simunski) sejem (28. t. m.). Dagon goveje živine izredno povolen. Povpraševanje je bilo zelo veliko, zlasti s strani inozemskih trgovcev. Kupovalo se je razen za domačo potrebo še za Češkoslovaško, Italijo in Španijo. Tendence za goveje živino čvrsta in se poskočile cene tetelom za 50 par, mladi živini in bikom pa

za 1 dinar pri kg. Cene za kg žive teže: voli domači I. 8—9 (izjemni 10—10.50), II. 6—7, bosanski I. 6—7.50, II. 5—5.50, biki 7 do 10, krave I. 6.50—7, II. 4—5, junci I. 8 do 9, II. 6—7, junci I. 8—9, II. 5—7, teleta I. 11—13.50, svinje pitane domače 12—13 Din. Konji tovorni in vojni 4000—12.000 Din za par. Kmetijski pridelki: krompir I—1.50, čebula 2—2.50 Din za kg, seno I. 100—115, II. 60—80, otava I. 115—125, detelja 125—140, slana 75—100 Din za 100 kg, drva za kurjavo 125—130 Din kubični meter.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (27. t. m.). Svelovna tendenca zopet čvrstjša, dasi so cene ostale prilično nespremenjene. Na Dunaju je tendenca enako čvrsta, vendar je položaj mirnejši. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40.50—41.50, Tisa, 79/80 kg 46—47, jugoslovenska 77/78 kg 43—43.50; rž: 31.75—33.25; ječmen: domači I. 37—41, slovaški 38 do 42; turščica: sušena 27—28; oves: domači 26—26.50; moka čr. (v trgovini na debelo): domača 74—77, madžarska 77 do 76.

— **Zaščita za vlagatelje.** Iz Beograda poročajo: V finančni zakon za novo proračunsko leto bo s strani ministrstva za trgovino in industrijo vnesena odredba, po kateri bodo morali vsi naši denarni zavodi, ki sprejemajo vloge, svoje fondе vlagati v stalno obrestljive vrednote, o čemer se bo vodila najstrožja kontrola. Namen ministrstva za trgovino in industrijo je, da se vsaj na ta način najde nekaka zaščita za vlagatelje za vsak eventualni polom kakšnega zavoda. Razen tega ta odredba ugodno vplivala tudi na tečje državnih papirjev, predvsem Vojne škode, ki so najprimernejši za gori omenjeno svrho.

— **Zapadnoevropski železarski kartel in srednjeevropske železarne.** Po dunajskih vesteh se bodo začela pogajanja avstrijskih, češkoslovaških in madžarskih železarov za priključitev k zapadnoevropskemu železarskemu kartelu v prvi polovici novembra v Nemčiji ali pa v Luksemburgu. Jugoslavije ta vest ne imenuje. Kakor se zahtuje, so se češkoslovaške železarne med seboj v glavnih točkah sporazumele in se obeta tudi eporazum s češkoslovaško tvrdko Hahn, ki je zadnjič povzročila prekinjenje pogajanj.

— **Načrt zakona o borzah dovršen.** Iz Beograda poročajo, da je v ministrstvu za trgovino in industrijo končno dovršen načrt zakona o borzah, ki bo te dni predložen ministrskemu svetu in potem Narodni skupščini. — Vest, da je izdelan pravilnik o blagovnih borzah, se s pristojnega mesta demaniira.

— **Znižanje diskonta v Češkoslovaški.** Iz Prage poročajo, da je bančni svet Češkoslovaške narodne banke znižal menično diskontno postavko od 6 na 5.5 %. Lombardna postavka znaša 7, odnosno 6.5 %.

— **Narastajoča aktivnost češkoslovaške zunanje trgovine.** Iz Prage poročajo, da je češkoslovaška zunanja trgovina v septembru t. l. aktivna za 116 milijonov Kč, dočim je aktivnosti v istem času lanskega leta znašala samo 19 milijonov Kč.

Borze

28. oktobra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijske 73—73.50, Vojna škoda 320—322 (330), zastavni in komunale Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 194—198, Ljubljanska kreditna 150—150 (150), Merkantila 95—98, Prastrediona 865—868, Kreditni zavod 165 do 175, Strojne 70—80, Vevče 102—102, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. — **Logot:** Zaključki: mešana drva po ogledu, feo vagon: naklad. postaja, 3 vagoni 17.50—18 (17.50); hrastove podnice, 42 mm, 2.65 m, 52 mm, 2.85 m, feo vagon: postaja, 1 vagon 1200 do 1200 (1200); testoni, 2.25 m, mešana 23. monte, feo meja; 14 vagonov 520—520 (520); turščica, umetno sušena, za oktober - november - december, feo vagon nakl. postaja, 1 vagon 175—175 (175). — **Ekskektivni nakupi:** oves, zdrav, 2.25 m, mešana Ljubljana, 1 vagon 185—185 (185). Povpraševanje po deskah (smrekovih, jelovih), bukovih plohih in lanenem semenu brez ponudb. Ponudbe v hrastovih plohih in kmetijskih pridelkih.

ZAGREB. Zasebni papirji brez spremembe. Vojna škoda je zabeležila danes močan skok za preko 10 točk ter se je zaključevala po 325—327. Povpraševanje je bilo zelo veliko. Opaža se veliko zanimanje iz inozemstva. Tudi druge državne vrednote so poskočile. — **Lira** je bila danes dalje slabša in je zaradi tega oslabila tudi v Zagrebu. Druge devize niso zabeležile posebnih sprememb. Skupni devizni promet povprečen. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2289—2275, Barcelona izplačilo 855 do 859, Dunaj izplačilo 798—801, Berlin izplačilo 1346.8—1349.8, Italija izplačilo 241.5 do 243.5, London izplačilo 274.45—275.25, New York izplačilo 56.465—56.865, Pariz izplačilo 174—176, Praga izplačilo 167.35 do 168.35, Švica izplačilo 1092.75—1093.75; valute: Kč 167.6—168.7, belgijski frank 151 do 153, lira 287—289, mK 0.07805—0.07835; efekti: bančni: Eskomptna 100—101, Poljo 155—17, Kreditna Zagreb 100—101, Hipo 55.5—56, Juno 93—94, Obrtna 50—53, Prastrediona 865—867.5, Ljubljanska kreditna zaključek 151, Narodna 4250—0; industrijski: Dubrovački zaključek 403, Isis 45—51, Slaveks 100—120, Slavonija 32.5—33.5, Trbovlje 0—310, Seferina Osijek 430—435; državni: investicijske 73—73.5, agrarne 44 do 44.5, Vojna škoda, prompna 326.5—328, za november 329—330, za december 332 do 332.5, kasa 327—328.

BEograd. Devize: Dunaj 796—797.5, Berlin 1346.5—1347.5, Budimpešta 0.02945, Bukarešta 0—1.5, Italija 245—247, London 274.75—274.85, New York 56.32—56.54, Pariz 173.5—174, Praga 167.8—167.9, Švica 1094—1094.25.

CURih. Devize: Dunaj 796—797.5, Berlin 1346.5—1347.5, Budimpešta 0.02945, Bukarešta 0—1.5, Italija 245—247, London 274.75—274.85, New York 56.32—56.54, Pariz 173.5—174, Praga 167.8—167.9, Švica 1094—1094.25.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4650—12.5050, Berlin 167.97—168.47, Bukarešta 0.02945, 99.03—99.23, Bukarešta 3.9725—3.9925, London 34.2750—34.3750, Milan 30.27—30.37, New York 706.85—709.35, Pariz 21.63 do 21.73, Praga 20.9350—21.0150, Sofija 5.085 do 5.1250, Varšava 78.40—78.90, Curih 186.29—186.79; valute: dinarji 12.4650 do 12.5250, dolari 70.670—70.790.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Berlinu 7.515, v Londonu (popoldne) 274, v New Yorku (27. t. m. po borzi) 1.77.

Vzor vseh vrst mila

je SCHICHTOVO-MILO znamke „JELEN.“

Že desetletja se trudi vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: „Tako je dobro, kakor Schichtovo“. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo „tako dobro, kakor“, temveč Vi uporabljate najboljše, namreč

Schichtovo milo,

ki je edino pravo z znamko

„JELEN“.

Vremensko poročilo

Kra	Cas	Temper.	Smr. vetra	Vrsta padavine
Ljubljana (dvorec)	5. 76.6	0.1	mirno	megla
Maribor	14. 71.3	0.9	SW 7	megla
Zagreb	21. 75.7	9.4	SW 4	
Bograd	8. 76.4	—1.0	NW 3	
Sarajevo	8. 76.6	3.0	W 0.5	
Skoplje	5. 65.2	5.0	mirno	1.0
Dubrovnik	5. 76.6	0.0	E 3	0.5
Solit	5. 65.5	9.0	SW 0.5	
Prata	7. 76.3	9.0	NNW 1.5	
	7. 76.3	—1.0	NE 5	morje lahko
			S 3	0.4

Solnce vzhaja ob 6.32 zahaja ob 16.55, luna vzhaja ob 22.59 zahaja ob 13.39. Povprečni barometer je danes nižji kot včeraj za 0.7 mm.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 11.5, najnižja —0.6 C.

Iz življenja in sveta

Kakšno vreme prorokujejo za november?

Ernest Huggett, nazvan »meteorološki vedež iz Beaconsfielda«, prorokuje, da bo med 10. in 18. novembrom vnovič obiskal orkan atlantsko obalo Centralne in Severne Amerike. Verjetno je, da se bo katastrofa izlila 12. ali 13. novembra, najbolj prizadete pa bodo pokrajine, ležeče ob obalah Jamajke, Kube in Bahamskega otočja. Utegne se pripetiti, da se bodo v spremstvu orkana pojavili veliki potresi. Vsekakor pa je pričakovati, da bo v omenjenem razdobju prevladovalo slabo vreme.

Huggettova prorokovanja temelje na opazovanju lune in njenih sprememb. O priliki zadnje katastrofe na Floridi so angleški listi opozorili na Huggettovo prorokbo, ki je baže na dan natančno napovedala, kdaj bo orkan obiskal Florido.

Klubi tuge in bede, penny-jev in laznjivcev

Te ustanove so doma na Angleskem. V Londonu eksistira n. pr. klub žalostnih ljudi. Vanj se smejo vpisati samo pesimisti in taki, katerih gledanje na svet je venomer črno in obremenjeno s težkimi skrbmi.

Drugi klub se zove »Klub Surja«. Njegovi člani se morajo neprestano držati resno. Kdor se nasmeje, mora plačati kazen. Ena sama beseda zadostuje, da je član izključen, nasprotno pa so v klubu dobrodošle tožbe, zdihovanje, jok in skripanje z zobmi.

»Penny klub« je ognjišče, okrog katerega se zbira samo starejša gospoda, ki si ni več čas svojega življenja prihranila več, kakor nekoliko penije. Član tega kluba žive na račun svojih upnikov.

Prezanimiv je klub grdih. Temu klubu predseduje spačeni John Wilkes, mož, ki je splošno znan radi svojega grdega obraza in pokvečenega telesa. Njega smatrajo sploh za najgršega človeka na svetu.

»Klub laznjivcev« ima v svojih pravih pojdi, da ne smejo njegovi člani na sejah ziniti nobene resnične besede. Čim se pojavi resnicoljub, odrči skozi vrata.

Končno eksistira v Londonu še »Klub nesrečnikov«. Tam se zbirajo ločenci, ločenke, bankroterji in slični polomijaši. Kadar je njihove tuge konec, morajo plačati predpisano odkupnino in potem se lahko vrnejo med normalne občane.

Armada na prodaj!

Neki kitajski dnevnik v Sanghajju je zadnjič objavil nastopno anonso:

General Ši-Si-Li-Ho si dovoljuje sporočiti svojim cenjenim odjemalcem, da mu je mogoče oddati od 1. novembra več tisoč popolnoma opremljenih vojakov po izredno nizki ceni 25 dolarjev za glavo. Cena »kompletne« poročnika znaša 100 dolarjev. Takisto imam na razpolago dva generala po 1000 dolarjev. Več armadnih zborov, pripravljenih na takojšnji vojni pohod, oddam po 500 tisoč dolarjev. Vse moje čete so zamenjane prvostopski material. Vendar ne prevzamem odgovornosti za pobege s sovražniku. Dobavljam le proti takojšnjemu plačilu v gotovini, itd.

General Ši-Si-Li-Ho utegne s svojimi kupčijami dobro zaslužiti. Zakaj v »nebeškem cesarstvu« poslednje čase ne mislijo menda na drugo kakor na vojno. Vendar je gornji oglas za nas zapadnjake vseeno nekoliko nenavaden. Kitajci pa, pravijo, se mu niti najmanj ne čudijo.

Ce ni resnično pa je mično!

Dempsey ostane boksar

Po zadnjem porazu svetovnega prvaka v boks Dempseyja so se raznesle vesti, da se hoče moč popolnoma umakniti iz boksarske arene ter se posvetiti mirnemu zasebnemu življenju, ki mu je tem prijetnejše, ker mu dela družbo mlada žena, znana filmska zvezda Estella Taylor. Sedaj pa je Dempsey izjavil nekemu ameriški novinarju, da so te vesti brez vsake podlage. On, Dempsey, nima sicer namena izzvati Tunneya na revanšo, a vzlic temu še ni

prepričan, da se je v boksanju že izčrpal. Čim mu bo mogoče, zapusti Dempsey New York in odide s svojim trenerjem Wilsonom v Kalifornijo. Tam bo zopet poskušal obnoviti boksarski trening in bo pozval na boj rvače, o katerih meni, da se lahko merijo z njim.

Dempsey je pripravljen sprejeti dva poskusna matcha, ki naj ugotovita, če lahko še nadalje reflektira na boksarsko kariero. Če se mu ta dva matcha ponesrečita, mu ne preostane nič drugega, nego da si izbere kak drug poklic. Preden zapusti New York, pa bo preteklo še precej vode iz Hudsona v ocean. Dempsey je namreč tako navezan na svojo ženo, da ne poide iz New Yorka, dokler se ona ne odloči za to. Poleg tega pa ima boksar opraviti tudi s sodiščem, zakaj zadnji match s Tunneyem mu je prinesel celo vrsto pravnih, ki se bodo zdaj reševale pred ameriškim sodniki.

Spomenik v vojni padlim Belgijcem, ki ga je belgijski kralj Albert odkril prošlo nedeljo v Liègeu.

Bratovščina molčecih

Poznamo bratovščino svetega Lukeža, ki vklepa svoje privrženice v zakonski jarem, in druge bratovščine, o bratovščini molčecih pa prihajajo vesti prvič iz Italije, gromovniške dežele govornikov in slavopevcev.

Mussolini, ki je dober in več govornik, je dal s svojo govorniško spretnostjo svojim rojakom prej slab nego dober vzgled. Vsi politični pristaši so ga posebno v zadnjem času začeli posnemati — z jezikom. Vsakdo je hotel in skušal doseči voditelja in ta tekma je končno zavzela take dimenzije, da je začela predsedati samemu Mussoliniju. Naenkrat je občutil, da ga tekmovalstvo v govorniški spretnosti ogroža in mu streže po glavi. In je v ta namen odredil to-le:

Strankino tajništvo mora razposlati vsem pokrajinskim in krajevnim organizacijam okrožnice, v katerih se pozivajo funkcionarji, naj se v prihodnje drže bolj kratkih in zmernih besed. Pompozni slovar, veli okrožnica, je treba na vsak način skrajšati. Vsak govornik naj se omeji samo na suha dejstva, na datume, in naj ne trosi besed zaman, kakor je bilo doslej v navadi.

Na koncu priporoča okrožnica čisto

Na parketih

klubskem ali družabnem večeru treba smokinga ali primerno obleko, ki je sedaj v modi: siv sako in telovnik ter modre hlače. Vse si oskrbite najbolje pri Drago Schwab, Ljubljana.

Suzana Lenglen

v ameriški karikaturi.

gaga, nego da si izbere kak drug poklic. Preden zapusti New York, pa bo preteklo še precej vode iz Hudsona v ocean. Dempsey je namreč tako navezan na svojo ženo, da ne poide iz New Yorka, dokler se ona ne odloči za to. Poleg tega pa ima boksar opraviti tudi s sodiščem, zakaj zadnji match s Tunneyem mu je prinesel celo vrsto pravnih, ki se bodo zdaj reševale pred ameriškim sodniki.

Dempsey je pripravljen sprejeti dva poskusna matcha, ki naj ugotovita, če lahko še nadalje reflektira na boksarsko kariero. Če se mu ta dva matcha ponesrečita, mu ne preostane nič drugega, nego da si izbere kak drug poklic. Preden zapusti New York, pa bo preteklo še precej vode iz Hudsona v ocean. Dempsey je namreč tako navezan na svojo ženo, da ne poide iz New Yorka, dokler se ona ne odloči za to. Poleg tega pa ima boksar opraviti tudi s sodiščem, zakaj zadnji match s Tunneyem mu je prinesel celo vrsto pravnih, ki se bodo zdaj reševale pred ameriškim sodniki.

Iznajdljivi stražnik

Mlada Margareta Schneider iz Lohra na Meni (Nemčija) je imela srčne težave. Za take boleznijo slovi baže kot najboljšo zdravilo voda, in tudi sentimentalna Marjetica je sklenila, da se ga posluži. Nesrečna devojka je torej skočila v vodo.

Slučajno se je nahajal v bližini vode neki stražnik, ki pa k nesreči ni znal plavati. Zato tudi ni mogel planiti v reko, kakor se stražniku ob takih prilikah spodobi. A bil je brihtne glave in si je vedel pomagati. Potegnil je iz za pas službeni revolver, nameril Margareti naravnost v obraz in zavpil: »Če pri prici ne splavate na suho, bom streljal!«

In Margareta je znala plavati, sicer najbrž ne bi bila skočila v vodo. Kot dobra Nemka pa je imela veliko spoštovanje pred uniformo, še posebej pred čuvarjem javnega reda, v strahu je torej začela plavati proti bregu in je srečno dospela na suho.

Stražnik jo je pričakoval na obali z nabitim samokresom. Prijel je premirno devojko za roke, spravil orožje za pas in odvedel nesrečno deklino k njenim staršem.

Mož, ki je poljubil 10 tisoč deklet. V Clevelandu živi občinski svetnik mister William Joul. Njemu je že leta in leta posvečeno sklepanje zakonov. Toda mister Joul ima čudno navado, vsaki novoporočenki čestita s poljubom. Ker je poročil že 10 tisoč parov, je dobil od deklet, ki so postale žene, danes 10 tisoč poljubov. Reči je treba, da se niti don Juan ne more pohvaliti s tako množestviličnimi odjemalkami ljubeznivosti.

Galoše za automobile. V znanstvenem zavodu za avtomobilizem v Moskvi so pred kratkim delali poizkuse z avtomobilskimi galošmi. Te galoše so čisto navadni plašči iz gumij, ki omogočajo vozilom kretanje tudi po največjem blatu in snegu. Goločke so prirejene tako, da se oblecijo povrhnjice, so pa nazobčane, tako da se zadržajo v blatu in snegu ter preprečujejo, da bi kolesa polzela. Dosedanji poizkusi so se dobro obnesli in sovjetska vlada je že dovolila potrebno komisijo za fabrikacijo tega modernega izuma.

Dražba zapuščine Karla Habsburškega. V tork se je vršila v Berlinu razprodaja neklih predmetov iz zapuščine Karla Habsburga. Prodajale so se slike in starinski predmeti, ki so bili svoj čas namerščeni v habsburškem gradu Persenbeugu od Donavi ter so spadali med privatno imetje zadnjega Habsburžana. Zapuščino je licitirala trgovina s starinami Schlüter.

A kadi je gospodin? »Gospodin je išal na placu, da kupi ku (koju) racu«, se glasi odgovor. Vrli Istan je potrpel še tokrat in odkorakal. Medtem je odbila sedma ura in skoraj nato jame hropsti in sopsti šolski brod, ki dan za dnem vozi petnajsterico dijakov in dijakin šestrazredne gimnazije v mesto Krk in se popoldne vrača z njimi domov. Motorni čoln kuje vzorno tišino, ki jo sicer ruši zgolj tvornica testenin. Ako jo mahneva ob morju proti jugu, dospeva skoraj do lične cerkvice, posvečene sv. Nikolaju, zaščitniku pomorščakov in potnikov. Postavili so jo 1909. župljani »pun-tarski« (aleksandrovski) in razni dobročinci. Beli galebi plahutajo po zraku, spuščaje se čisto na biserno morsk gladino. Nekoliko korakov dalje stoji blizu kamenitega gata (pomola) stavbica s fenjerom, svetilnikom. Tu se je predlani ob nevihti skrilo več oseb, kakor je treščilo v strelodol in vedrili dolgo niso mogli do besede. Poslej se udobna cesta preljuje v neizohoteno kozjo stezico, vijočo se med debelimi stenami, koder se je celo ob sapi pripravno

solnčiti, samo da se moraš plavaje paziti mnogobrojnih ježkov na kamenitem dnu. Bodice so jim od sile krhke in jih je težko populiti iz stopala. Okoli njih šarijo črne, bananam podobne životinje (cazzo marino), ki jih o pustu hudomušni navihajnici poklanjajo v dar ženam, kadar so jim možje v Ameriki.

Mimo pristopica osal, imenovan tudi tovor, in na konopcu vleče za seboj mršavo kozo. Navadno pa jaše dolgo-ušca zakrpan lastnik, ki te vselej pozdravi: »Dobro jutro!« Ako si ga ti prehitel, se odreže: »Boog!« Pri mlajših se čuje češče nagovor: »Zdravo«, kar utegne kazati na člane Jugoslovanskega Sokola, ki deluje tu. Dočim se v Jablanu, nasproti Rabu, stanovništvo pogostoma bavi s prosjačenjem kot obrtom, me je samo bosopeta pritlikava ovčarica enkrat prosila vbojajme. Drugače ni prosjakov niti odraslih bosjakov. Bos hoditi, posebno ponekod, bi bila trda preizkušnja.

Malo bolj naprej leži stavbišče, kjer se pomale izravnavajo hrapava tla za Dečji dom ljubljanskega Sokola, kakor so si Čehi omislili svojo »detsko osado«

Danes! Danes!
Proit v Ljubljani!

INTRIGUE
MADAME
POMPADOUR

MONSIEUR
BENI HIRE

se imenuje poslednji
dov šen

Rudolfo
Valentino

RAZKOŠJE IN SIJAJ, LJUBAV, ZAHRTNOST, MAŠČEVANJE.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in četrt na 10 umetniški orkester pri predstavah

ELITNI KINO MATICA najudobnejši kino v Ljubljani.

Telefon 124. Sredina mesta.

Dijaško življenje

Ljubljanskim visokošolcem!

Po predhodnem soglasnem potazumu delegatov večine akademskih kulturnih in strokovnih društev je sklenilo predsedstvo »Sveta slušateljev ljubljanske univerze« na seji dne 23. oktobra 1926:

a) da skliče 1. redno skupščino SSLU za petek 12. novembra 1926. ob 15. v zbornično dvorano univerze z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev, 2. čitanje zapisnika ustanovne skupščine, 3. poročilo odbora, 4. poročilo preglednikov, 5. absolutorij, 6. samostojni predlogi, 7. lučainosti.

b) da razpiše volitve v predsedstvo SSLU za študijsko leto 1926/27 za soboto 13. novembra 1926. Volitve se bodo vršile od 13. do pol 19. ure v zbornični dvorani univerze.

Ljubljana, 23. oktobra 1926.

Podpredsednik: Ciril Golouh, l. r.

Tajnik: Miro Schenk, l. r.

Pomen kongresov mednarodne federacije akad. klubov za Društvo narodov

Namen akad. klubov za Društvo Narodov v vseh deželah je v prvi vrsti organiziran študij mednarodnih problemov s pacifiističnega stališča in vzgoja pobornikov pacifiistične misli, v drugi vrsti pa širjenje idej Društva Narodov. Vsakoletni kongres v Ženevi je mozaič, ki prikazuje tosmerno delo v nacionalnih skupinah in obenem kaizpust bodočemu delu. Zbrani zastopniki visokošolske mladine vseh narodov sedajo složno za isto mizo, da se pogovorijo o mednarodnih problemih in iščejo njih praktične rešitve z ozirom na bližnjo bodočnost. Vsem skupna je želja po miru, vsak je pripravljen nekoliko popustiti od svojih zahtev, kjer gre za korist celote. V tem duhu dela mladina, ki se zbira na kongresu, in to je za bodočnost morda važnejše kot sto mednarodnih pogov.

Skoro vsi državniki, ki vodijo sodobno politiko, so rasti in dorastli v dobi prenapetega nacionalizma; zato ni čudno, če mnogokrat skeptično gledajo na razna mirna prizadevanja. Dokler ne umrje načelo popolne suverenosti držav napram Društvu Narodov, moramo biti vedno v strahu pred novimi konflikt.

Vsa sreča je v tem, da si odpira mladina nove vidike, da raste v duhu mirnega mednarodnega sodelovanja, da stavlja interes celote pred interes posameznika, to se pravi, da priznava zgolj eno suverenost držav v odnosu z Društvom Narodov. Niso torej brez pomena kongresi federacije akademskih klubov za Društvo Narodov, o čemer bi radi nekateri nepoklicani prepričali visokošolce.

Stolica za socialne vede

Ce odpreš novi Catalogus lectionum universitatis Labacensis, te nekam čudno dirne, ko vidiš, da je naenkrat izpuhtela naša neobgljena stolica za socialne vede na pravi fakulteti. Po težkih notranjih krizah je torej mirno v gospodu zaspala. Ko pa ima danes vsakdo na ustih socialnost in še druge zloženke te besede, se moramo vendarle vprašati, ali je to korak naprej in ali je utemeljen v naravi stvari same. Morda bo hotel kdo socialnim vedam odrekniti znanstveni kriterij, ker niso canizane v ogromnem skladu zaprašenih spsehov, temveč so dete vsakdanjega življenja, njegovih kriz in težav.

Kdo more trditi, da univerza ne sme imeti neposrednega stika z realnim življenjem in vsakodnevnimi vprašanji? Nemara poroče zadovoljni Kranje, da je pri nas vse

dobro in lepo. To je res, da Slovenci radi čepimo na zapečku in merimo svet z vaškega zvonič. Zato pa se nam zdi domača hiša lepa, da lepša ne more biti. Vzemimo — samo na debelo — naše stanovanjsko vprašanje. »Skrahiranec« Avstrija se s ponosno trka na prsi, da to vprašanje zanjo ne obstoja več. Pri nas? Dobro volje gotovo tudi pri nas ne manjka, manjka pa izkustva. Mar ni to široko polje tudi za učeni kader? Mar bi trpela znanost, ako bi univerza napravila primerjalno študijo, kako se to vprašanje rešuje drugod, ter predložila konkreten ter naši javnosti ustrežajoč načrt? To pa je le primer.

Splošno lahko trdimo, da mora biti univerza oni visoki svetlini, h kateremu se zaupno obračajo krmari javnega dela iskajo pravo smer v razburkanih valovih. Koliko javnih delavcev se je doslej obrnilo za svet na ljubljansko univerzo? Ni li stolica za socialne vede ono okno, skozi katero se univerza budno ozira na naša družabna vprašanja? Toda doslej je bila ta stolica zasledena po tujcu, ne morda tuju po krvi, temveč po srcu in mentaliteti. Ni se mogel živeti v miselnje in čustvovanje slovenskega človeka. Zato je moral oditi, ne da bi zapustil oplojeno njivo. Naj nihče ne trdi, da Slovenci nimamo mož, ki ne bi spajali na tako mesto. Na žalost se diči z njimi tujina.

V Pragi Zmave, v Brnu Rostohar, v Frankfurtu Žizek i. t. d. Med nami pa...? Med tem ko je zagrebško sociološko stolico doletela rektorska čast, je bila ljubljanska uni-njena.

Z izpraznitvijo stolice za socialne vede se bo gotovo bavilo tudi naše stanovsko predstavništvo. SSLU mora odnovo vztrajati na tem, da se stolica zopet zasede in sicer pa našim človeku ter se ji pridruži seminar za socialna vprašanja.

C. S.

5— Manjinski institut. Akademski klub za Društvo narodov nam na notico pod-gornjim naslovom poroča: Akademski klub za Društvo narodov v Ljubljani se ne zanima, kakor se morda vobče posnema iz njegovega imena, le za Društvo narodov, nego je njegov interes mnogo obsežnejši. Študijski program mu je proučevanje vseh problemov mednarodnega življenja in odnošajev, tedaj tudi vsakovrstnih mednarodnih pokretov, med katere spada tudi problem in pokret narodnih manjšin. V soglasju s tem programom se je že v pretekli, t. j. prvi klubovi poslovni dobi v njegovem seminarju predavalo in razpravljalo o temi »Društvo narodov in narodne manjšine«; v tekočem semestru pa namerava prirediti klub celo vrsto seminarjskih predavanj, ki bodo posvečena splošno proučevanju tega, za Slovence tako važnega vprašanja in po možnosti bo o njem prirejeno tudi javno predavanje na univerzi.

8— Vseučiliška čitalnica. Ta institucija je pri nas še neznana. Razširjena je pa na starih univerzah, zlasti v Nemčiji. Za neznan članarino dobi študent na razpolago časopise in revije vsega sveta in lahko pripravi predlaga naročbo, če te ali ono perijodične publikacije ne bi bilo. Take čitalnice so ločene od vseučiliških knjižnic, navadno na univerzi sami ali kje v bližini, tako da lahko študentje izrabijo odmore in ostali prosti čas. Za naše ljubljanske razmere bi bila taka naprava toliko pomembnejša, ker se nimamo svoje vseučilišne knjižnice in z ujo združene čitalnice. Najpripravniji kraj je seveda poslopje vseučilišne. Gotovo bi vseučilišna uprava rada šla takim željam na roko in v ta namen odstopila primerno dvorano. Upravičena pa bi se čitalnica z malimi prispevki slušateljev. Študentje bi za tako prijetno shajališče nedvomno radi zamenjali zohlo kavarno, ki nudi vrhu tega b. e. malo željenega čitva. Toplo zakurjena dvorana pa bi pozimi grela marsikatero prezebolega akademskega državljana.

C. S.

A. D.:

Aleksandrovo

II.

Zvečer se nam zeha, kakor da sino pili vino iz meha. Zato hodimo navzlic glasnim koncertom čričkov hitro v »Bohlov gradec«, t. j. počivat. Zakaj jutraj nas na tešče že izkorišča človekoljubna gomazen: muhe. Muhe so za lenuhe, ugotavlja belokranjska modrost. Torej je zgodaj na noge, da se naužijemo izrednih prirodnih čarov. Ob takšnem sprehodu sem naletel pred novo vilo na priljudnega lučkega kapitana Crnoborega s puško na ramni. Vzmemirjal je številne zajce. Velik pes Jork, ki ima potomce z majčkeno psico — pas-jih repov redijo bore malo v tem pokojnem zatišju — ga je napadel in ugriznil v junaško desnico. Trpeti namreče ne more carinikov in sploh ljudi v službenem kroju. Kapitan je zagrozil, da mrcino prihodnjič ustrelji, če jo zaloti brez obveznega nagobčnika, ter iz-praševal po gospodarjih.

»Gospa spi z dnu (z deco)«, pojasnjuje dekla.

»A kadi je gospodin?«

»Gospodin je išal na placu, da kupi ku (koju) racu«, se glasi odgovor.

Vrli Istan je potrpel še tokrat in odkorakal. Medtem je odbila sedma ura in skoraj nato jame hropsti in sopsti šolski brod, ki dan za dnem vozi petnajsterico dijakov in dijakin šestrazredne gimnazije v mesto Krk in se popoldne vrača z njimi domov. Motorni čoln kuje vzorno tišino, ki jo sicer ruši zgolj tvornica testenin. Ako jo mahneva ob morju proti jugu, dospeva skoraj do lične cerkvice, posvečene sv. Nikolaju, zaščitniku pomorščakov in potnikov. Postavili so jo 1909. župljani »pun-tarski« (aleksandrovski) in razni dobročinci. Beli galebi plahutajo po zraku, spuščaje se čisto na biserno morsk gladino. Nekoliko korakov dalje stoji blizu kamenitega gata (pomola) stavbica s fenjerom, svetilnikom. Tu se je predlani ob nevihti skrilo več oseb, kakor je treščilo v strelodol in vedrili dolgo niso mogli do besede. Poslej se udobna cesta preljuje v neizohoteno kozjo stezico, vijočo se med debelimi stenami, koder se je celo ob sapi pripravno

solnčiti, samo da se moraš plavaje paziti mnogobrojnih ježkov na kamenitem dnu. Bodice so jim od sile krhke in jih je težko populiti iz stopala. Okoli njih šarijo črne, bananam podobne životinje (cazzo marino), ki jih o pustu hudomušni navihajnici poklanjajo v dar ženam, kadar so jim možje v Ameriki.

Mimo pristopica osal, imenovan tudi tovor, in na konopcu vleče za seboj mršavo kozo. Navadno pa jaše dolgo-ušca zakrpan lastnik, ki te vselej pozdravi: »Dobro jutro!« Ako si ga ti prehitel, se odreže: »Boog!« Pri mlajših se čuje češče nagovor: »Zdravo«, kar utegne kazati na člane Jugoslovanskega Sokola, ki deluje tu. Dočim se v Jablanu, nasproti Rabu, stanovništvo pogostoma bavi s prosjačenjem kot obrtom, me je samo bosopeta pritlikava ovčarica enkrat prosila vbojajme. Drugače ni prosjakov niti odraslih bosjakov. Bos hoditi, posebno ponekod, bi bila trda preizkušnja.

Malo bolj naprej leži stavbišče, kjer se pomale izravnavajo hrapava tla za Dečji dom ljubljanskega Sokola, kakor so si Čehi omislili svojo »detsko osado«

namesto klobase javil kočijaža!

Med glavno sezono imajo gosti na razpolago poseben motorni čoln za izlete. Ob drugem času si moreš najeti jadrnico (4 Din na uro), da se šešes po Pozejdonomem carstvu. Ako ti je hoja bolj pogodu, odrini skozi slikovito me-stece, ki premore nekaj gladkih ulic z zidanim tlakom. Na vseh koncih in kra-jih se sušijo na posebnih zidinal ali deskah smokve. Pod večjimi krovi je videti do pet hišnih števil, torej isto-toliko družin, kar se da sklepati tudi po številu dimnikov. Napisi nad vrati nudijo malo različnosti v priimkih. Na-česče čitaš: Zic, Orlic, Frančič, Mara-čič. Na uskoške prihajajo te domisli na-ziv Karabaič. V Zvonimirovi ulici s-vidi trgovina po starem načinu: tu se z-moko zamenjava rastlina buhač, ki iz-izvaža v Ameriko in služi za prašek z-per mrčes. Tam se blesti urad: Nadzo-stvo za svilgojstvo. Odhod na ta-l-izvesek: Avsec, krojač? Črnook dekla-mo pouči o poreku tega obrtni-ka »Lanjsko leto je prišal iz Slovenje«. Od ožjih mojih sodeželanov živi tu še z Bunc, šolski nadzornik, ki sleherno

Dopisi

VIC. V nedeljo, dne 31. t. m. ob 8. uri vprizori Sokol v Sokolskem domu dramo v 3. dejanjih »Spavaj moja deklica«. To delo ni nikakoli težka psihološka razprava, temveč nam v lahkem tonu predstavlja krizev pot ljubezni članov ruske umetniške obitelji Kostinskih. Kakor je usoda obitelji tragična, je vendar vse dejanje prepleteno z iskrenostjo in prisrčnostjo. Pri tej igri nastopijo naši domači igralci prvič v sezoni. Vloge so v rokah naših najboljših in pričakujemo, da bo predstava dosežala gostovanja nadkrčila. Poleg tega nas bo zadržila topla inscenacija na prenovljenem odru. Pevske točke poje gđ. Stajlerjeva. Takoj tudi pripominjamo, da gostuje na našem odru v ponedeljek, dne 1. novembra ob 8. uri društvo »Svoboda« z dramo »Milan in njegova hči«.

VIC. V nedeljo 24. t. m. je priredila Narodno-strokovna zveza Vih-Gilince-Rožna dolina v vseh prostorih gostilne »Amerika« na Gilincih veselico in prid poplavljenec viške občine Dekoracija in vse drugo delo za isto je bilo dobro pripravljeno. Obisk je bil velik in to nalivše s strani delavstva. Sodelujoče godbeno društvo »Gradašica« je neumorno igralo in s tem veliko pripomoglo, da je veselica uspela. S to prireditvijo je pokazalo delavstvo, da ima vedno odprte roke za sotrpinke.

LESC. Tudi pri nas smo se odločili ustanoviti društvo »Streljaška družina«. V to svrhu je sklican za nedeljo, dne 31. t. m. ustanovni občni zbor ob 10. dopoldne v prostorih gostilne »Pernuš« v Lescah. Mladencem, ki se niso služili aktivne vojaške službe, bi bilo posebno priporočati, da vstopijo v omenjeno društvo. Prav tako pa tudi drugi, ki se zanimajo za streljanje.

JESENICE. V nedeljo 24. t. m. se je vršila ob najhujšem naliivu nogometna tekma med jeseniško »Edinostjo« in celovškimi atletskim klubom. Izid 0:5. Uspeh Celovčanov je minimalen, če se pomisli, da so to dobro strelirani sportniki, ki vsako nedeljo pritrjujejo tekme. To jim je pobuda k vztrajnemu vežbanju, katero bo morala naša mladina posnemati. V nedeljo 31. t. m. se vrši revanšna tekma v Celovcu.

ZALOG PRI LJUBLJANI. V petek 29. t. m. priredil Čitalnica ob 7.30 zjutraj v šoli predavanje: »Delavska zakonodaja pri nas in drugod«. Predaval bo znani dobi predavatelj ZKD g. dr. Bajč. Pred časom se je očitno Čitalnici, da je preveč »strarska« in da delavci nimajo pristopa. Tudi se ji je predbadalo, da nima nobene predavanja iz delavskih vprašanj. Danes ve vsak Zalogan, da ima Čitalnica člane iz vseh stanov, največ pa delavstva. V teku zime priredimo obilo predavanj iz raznih strok. Kot drugo letošnje smo si izbrali zgoraj omenjeno in upamo, da ga poseti poleg običajnih poslušalcev obilo delavstva vseh strok, da se ne bo zgodilo tako kot lani, ko je bilo predavanje o delavstvu zavarovanju, pa je bilo izmed poslušalcev najmanj onih, ki bi jih moralo to vprašanje najbolj zanimati. Pokažite, da se zanimate za svoj stan, pa vam Čitalnica preskrbi še marsikak poučen večer. Vstopnin seveda za ta večer ni.

STICNA. Pri nas do sedaj nismo imeli še ognjenkasev, ki jih imajo že po mnogo manjših vaseh. Zda se je tudi pri nas osnovala gasilno društvo. Najprej si hočemo omisliti gasilno brigado. Ker se pa prispevki počasi nabirajo, priredijo stiški di-tetanj pod šolskim vodstvom v nedeljo 31. oktobra ob 3. popoldne v samostanski dvorani igra »Milan in njegova hči« v prid novemu gasilnemu društvu v Sticni. Prostovoljna darila se hvaležno sprejema.

KAMNIK. V zadnjem času je bilo v dnevnem časopisju več dopisov radi kamniške železnice. Tako se nekateri potegujejo, da bi večerni vlak odpeljal iz Ljubljane šele ob 7 in bi tako lahko tudi, ako bi se pripeljal v Ljubljano s popoldanskim vlakom, izvršili svoje opravke. Drugi tej nameni odločno nasprotujejo, češ: Človek sedi cel dan v uradu, trgovini ali šoli, pa naj zvečer radi par trgovcev čaka še dalje na odhod? V tem pogledu bo pač težko ugoditi vsem in je najboljša za vse, tudi za turiste, da ostane pri starem. Proslji bi pa ravnanje drž. železnice, da bi jutranji vlak, ki vozi iz Kamnika v Ljubljano ob pol 6. odhajal pozneje, morda ob 6. ali 6.45. Upravičeni vzroki za to je dovolj. Dnevno se vozi veliko število uradnikov, uslužbencev, dijakov, delavstva z vseh postaj kamniške železnice v Ljubljano. Zima se bliža — vozovi, razen prvih treh, se sekrejejo večkrat, če se do Šiške Vlake pride v Ljubljano že okrog 47. Kam naj se deno celo turo uradnik? Kam dijak? Ako bi vlak odhajal pozneje bi se tudi vozovi lahko pred odhodom zadostno segreti. Vlak naj bi pri-jutro roma peš poldrugo uro daleč v Krk. Tukajšnja osnovna šola šteje 96 otrok v I. razredu, II. in III. razredu se učita hkrati v skupni sobi, enako se godi ostalim trem razredom.

V luki se razvija čez dan mrgoleče življenje nalik mravljišču: pridno, pa brez hrusca in trušca. Kletvin, kakršne so tako v navadi bolj na vzvodu, tukaj skoro ni čuti. Redkobesedni narod do-važa z drugega brega sladko grozdje v košarah ali stlačeno v kozje mehove. V pretežni večini je črno: »debeljani« in drobni »sansegot«, od trte z otoka San-sega. V plitkem zalivu, čigar dno so radi poglobitve že pred vojno razstrelili, a še dosihod ne izčistili, se ziblje jadralnica, natovorjena z grozdem, namenjenim v Omišalj, kjer je toča poltorkla lozo. Ženske še venomer donašajo vabljivi plod, kilo po 2 in pol Din, medtem ko si krmlar kuha za obed na »škafu«, t. j. pokritem osrednjem ladje, mnogonogo hobotnico, pravkar ujeto z mrvami.

hajal v Ljubljano ob 8. uri; uradnik bo lahko že doma zajtrkoval in ne bo zapravil denarja po kavarnah, dljaki in šolarji pa ne bodo imeli časa za razne nedopustne šale in hudobije, ki so se ravno v tem prostem času dogajale.

STOPRCE PRI ROGAČU. Dasiravno je naš kraj v precej samotnem kraju, tudi tukaj ne manjka družabnega življenja. Domači fantje imajo svoj tamburaški zbor, v šoli je krasen oder, delo tukajšnjega trgovca Zvonka Mesička Novodošla učiteljica bo gotovo pripomogla, da se društveno delo pomnoži. Je precej družabnega in vselega značaja. Zelo delaven je tudi g. nadučitelj Černigoj. Želimo vsem obilo uspeha!

SREDIŠČE OB DRAVI. V nedeljo, dne 31. t. m. se vrši v dvorani Sokolskega doma ob 8. zvečer ustanovni občni zbor tukajšnje »Orlune« ob navzočnosti bratov delegatov občinskega odbora v Mariboru in brata občinskega čelnika. Glede na veliki pomen te nacionalne organizacije se vabijo vsi somišljeniki, da se občnega zbora udeležijo — Poverništvo »Orlune«. 1407 HUM PRI ORMOŽU. Trgatev na tuk. prijaznem hribočku je končana. Običajno vseljen pri tem delu letos ni nastopilo v polni meri. Povsod je bila trgatve precej slabša. Kolčina je zaostala za lanske leto, pač pa kakovost ne bo preslabša. Sladkorna od 16 do 21st Trgatev slabejša radi deževja in radi kiseliha. Vinske cene okoli 5 Din. Trta sedaj dobro dozoreva ter raste up na boljše prihodnje leto.

Cankarjevi „Hlapci“ v Ptuj

Veliko zanimanje je bilo zadnje čase v Ptuj za gledališko sezijo. Po mnogih težkočah je organiziral g. Valo Bratina za gledališko leto 1926/27 odrsko osebo. Ugihalo se je, če in v koliko se bo namerna novega g. režiserja uresničila in postrelila.

Dne 25. okt. bra ob 20. uri zvečer se je zopet otvoril naš Talijin hram. Vprizorila se je Cankarjeva drama »Hlapci«. Zanimanje občinstva se je pokazalo v ogromnem obisku. Mnogo ljudi je moralo oditi brez vstopnic, ker ni bilo več prostorov na razpolago.

Zal pa treba ostro pokarati občinstvo, ki se ne zaveda, da je točnost v gledališču pogoj vsakega reda. Je pa točnost tudi vprašanje taktično napram tistim, ki so prišli v gledališče pravčasno.

Od občinstva zahtevamo torej v prvi vrsti več discipline in medsebojne obzirnosti. Prostorji naj se zavzamejo vsaj par minut pred napovedanim začetkom predstave.

Vprizoritev »Hlapcev« je uspela izredno dobro. Primerjamo jo glede uspešnosti lahko z uprizoritvijo »Moci teme« pred 2 letoma. Režiser g. Valo Bratina je odnesel palmo večera. Njegov Jerman je odgovarjal v polni meri osebnosti, ki jo je ustvaril Cankar v svoji drami. Prepričevalost njegove igre je bila naravna in popolna.

Poleg g. Bratine je treba tukaj imenovati g. Kauklerja, ki je podal župnika kot črna politično se bojujoče cerkve. Glede ostalih moskih vlog lahko trdimo, da so se, izjemši le kak malenkosten nedostatek, posrečile vse dobro. Gg. Skaza, Prek, Job, Rabič, Jakhel, Šuler, Levčič in drugi so bili dobri vsak po svoje. Če si je nadel g. nadučitelj Skaza nekaj prisiljene avtoritete, je g. Prek kot pokvarjen učitelj naravno ekstemporal grehe in je g. Job v svojem vedno pristnem humorju dvignil pravo življenje vlogi zdravnika G. Jakhel je pokazal pošteno in zvesto korenino kovača Kalandra, g. Šuler širokoustnoga vinjenega stineža itd.

Od ženskih vlog moramo v prvi vrsti pod črto dobro igro g. Gabrieličeve, gđ. Gregorinove in Sijančeve. Gđ. Kocmutova je podala resno in dobrotljivo Jermanovo mater, žensko, ki mučeniku trpi iz ljubezni do svojega »n«. Gospodična Sentjurčeva je bila v drugi polovici igre boljše nego v prvi in ne dvomimo, da nam bo podala v prihodnje še prav dobre stvaritve. Občudovali smo tudi tip naše Polanke, ki jo je podala gđ. Wagnerjeva. Bila je huda kakor hren ter se je prav skladala z omizjem kmetov, kmetie in delavcev. Režija je bila izborna. V sceničnem pogledu se je ustvarilo več, nego je bilo pričakovati.

Obžalovati pa je dolge odmore. Ne trdimo sicer, da je bilo tokrat mogoče ustvariti nove scenerije v krajšem času; zahteva mo pa, da se v bodoče pazve skrajšajo vsaj za polovico. Treba je računati z dejstvom, da je publika gleč časa lahko tudi občutljiva. Ta nedostatek je treba v prihodnje brezpogojno odpraviti. Pridružujemo se mnenju g. Bratine, da to osebie, ki je vprizorilo Cankarjeve »Hlapce« na ptujskem odru, lahko konkurira z mnogimi poklicnimi dramskimi ansambli.

Tudi gnoten rezultat predstave je bil zelo povoljen.

Javna zahvala

Odbor Splošnega ženskega društva se ob sklepa razstave »Slovenska žena«, ki se je vršila od 26. junija do 6. julija t. l. v Ljubljani, najiskreneje zahvaljuje slovenskim ženskim organizacijam, raznim trgovcem in drugim podjetjem, mestni občini Ljubljani, in vsem množičnim posameznikom, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da se je razstava vršila z obče priznanim uspehom.

Odbor Splošnega ženskega društva v Ljubljani

NOGAVICE

TRAJE 10 ALI 12 let
znamko in žigom
KLJUČ
najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Mali oglasi

Mali oglaš, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglaš strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obiri

Kolesa, pisalne in šivalne stroje, registrirane blagajne itd. popravila najhujše, najceneje Florjančič. Ljubljana. Nunska ulica št. 3. 3137

Vajenca polikonega, zdravega in pridnega sprejme po dogovoru Anton Mohor, medicinar in slabičarica v Kranju. 32300

Mlinarja samostojnega in izveščanega za valjni mlin, po možnosti neoznanjenega, sprejemam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Mlinar«. 32401

Krojačji in krojačice kroje (mastru) izdeluje za vsakršna gorila in spodnja oblačila po najnujejši modi za dame go-podje in otroke. Kneželj Alojz, strokovni učitelj v Ljubljani. Krievskeje ulica 21. 32110

Pekovskega mojstra s obliko za stalno mesto za pekarno v sredini trga izbovije. Iške g. Ivan Orel, mik. posrednik. Izbovije 67. 32338

Damski klub baržaniti klubki po Din 120. 130 in 150. Ilietati po Din 100 in 120. Vseh vrst popravila, zelo poceni. Izbovije. Iške g. Ivan Orel, mik. posrednik. Izbovije 67. 32338

Strojno pletenje s 3 stroji, zelo dobro vprašano, v stalni oddaji, prodam. Ponudbe pod šifro »Pletenje Ljubljana« na oglašni oddelku »Jutra«. 32403

Službe **Šče o** **Mesto potnika** poslovalno, skladišnično ali kaj drugega, 18 x 8 m. Več sem tudi sam vozi avto. Na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Mesto potnika«. 32396

Učenka stara 15 let, ki je s prav dobrim uspehom dovršila 8. razredno osnovno šolo. Bi rada nastopila v trgovino v kakem večjem kraju. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 32351

Vrtnar star 32 let, oženjen, brez otrok. Želi prenesti službo. Vzemem tudi vrto v najem v prometnem kraju. Pogodbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Vrtnar«. 32416

Železostrugar dobro izveščan, ki bi delal tudi kot ključavničar, izveščanje, izdelavo in popravila. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 32420

Šofer - mehanik z večletno prakso, 18 let. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 32399

Trgovski potnik mlad, agil, s šoleznim izpitom, z 20letno trgovsko prakso, zmožen vsake stroje in v dobrih referencah. Mi. Jeli. začetkom leta 1927 premeniti službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Iščem kuharico katera razume izdelovati vrsto in poljeleto. Ponudbe pod »Posojstvo« na podružnico »Jutra« v Celju. 32376

Oskrbnico za uspešno posredovanje sprejemam. Ponudbe s priporočili na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Vrta«. 32376

Sprejemno učenca za španski trgovino — s primerom kolko izobražbo. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 32373

Pridno dekle 18 let, z enim otrokom. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 32436

Uprava vstopnic 18 let, za delo na polju nadglednika. Uredništvo, srednji let. Pet petov pridejo samo reze in energične osebe z dolgotrajno prakso. Reflektirajo naj se blagovoljno oglašijo v nedeljo, dne 31. oktobra dopoldne v hotelu »Slona« pri portirju. 32333-A

Krojačnica vzajemne pomoči, r. a. z. o. s. Šnipetarska vojašnica sprejme takoj več dobro treniranih krojaških pomočnikov. Na delo v konfekciji in po meri. Pajsalisa se dobe v Šnipetarski vojašnici, soba št. 10, pritličje, levo. Prednost imajo vojni izva. 32417

Gospodinj dobro, inteligentno in samostojno, srednji let. Sprejme tudi kupačja, sprejme samostojno gospod za boljše hišo v provinci. — Reflektirajo naj se osebno oglašijo v nedeljo, dne 31. oktobra dopoldne v hotelu »Slona« pri portirju. 32333-A

Čevljar, pomočnika in prirezovalca. takoj sprejme Ivan Pretnar, Čevljar, Vilmarije, pošta št. Vid nad Ljubljano. 32487

Kontoristinja zmožna samostojnega knjigovodstva, nemške in slovenske korespondence ter stenografije, sprejme trgovsko podjetje. Ponudbe s navedbo dosežanjega, vključno s referencami, ter zahtevkom plaše pod značko »Knjigovodja« na podružnico »Jutra« v Celju. 32409

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

Prodajalka trgovsko, sprejemam v trgovino z damsko konfekcijo. V pokletu pridejo reprezentativne, sposobne in samostojne moči. Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zmožen in zanesljiv«. 32411

</

René La Bruyère:

Hektorjev meč

Roman.

»Čez tri dni odrinem,« je dodal, trudoma skrivaje svojo bol; »toda preden pojdem, hočem storiti pri gospodu de la Romade skrajni korak, da ga uverim o svojem globokem spoštovanju in o postojnosti svojih namenov.«

»Toda hočem tudi jaz s svoje strani napeti vse sile, da ga omečim,« sem odgovorila plakaje. »Toda zaklinjam vas, ne odpotujte še, ostanite še tukaj!...«

»Oprostite mi, Renée: karkoli bi se utegnilo zgoditi, moj sklep je neomajen. Pontguionu ne sme nihče očitati, da bi se ravnal po svoji osebnosti. Upam si natrgati dovolj lavorik, da z njimi odtehtam imetje, po katerem sicer ne ilepim, ki pa vas loči od mene. Okleval sem itak že toliko, da se ne bi imel s čim opravičiti, ako ne bi bilo nepremagljivega čara vaše bližine. Čas je, da pohitim tja, kajor mi veva čast; vaše plemenito srce me bo razumelo.«

»Razumem vas in odobravam vaš sklep,« sem rekla s krvavečim srcem.

VII.

Oče se je pravkar zbudil iz popoldanskega spanja, ko so mu javili gospoda de Pontguion.

Sprejel ga je z vso vladnostjo, a tudi zelo hladno.

»Čemu naj bom hvaležen za čast vašega poseta, gospod?« ga je vprašal.

»Prišel sem vam povedat, da ljubim gospodično de la Romade,« »Bože moj,« je odgovoril oče v silni zadregi, »to je kajpak zelo

laskavo zame, v izredno čast mi je... ali... vendarle... vzlic vsemu...«

»Ne bojte se, gospod, da bi se poniževal s prošnjami, ki ne bi bile vredne ne mojega značaja ne imena, ki ga nosim. Preden se poslovim, morda za zmerom, bi samo rad, da me dobro spoznate. Moja ljubezen do vaše gospodične hčerke ni izmed tistih, ki jih je treba skrivati; je pa dovolj močna, da bo umela potrpeti, in dovolj ponosna, da si rajše voli ločitev kakor dvoumen položaj. Vse, česar si danes želim, je vaše spoštovanje ter upanje, da mi srečna usoda kmalu odpre bolj tolažilni pogled v bodočnost.«

»Gotovo da... gotovo da, gospod,« je jecjal oče, ki so mu šle te besede nehote do živega. »Ako ne bi bilo... v današnjih časih ne more biti človek nikoli dovolj previden... gotovost je vendarle gotovost!... Cenim vas visoko, bodite uverjeni, toda...«

»Z Bogom, gospodična de la Romade,« ga je naglo prekinil Michel-Hector. »Poizkusiti hočem vse, kar je v človeški moči, da vam ponudim še kaj boljšega kakor neomadeževano ime in srce, ki vam ostane vdano do smrti.«

»Ne z Bogom, Michel, ampak do svidenja,« sem zamrmrala ko se je sklanjal do moje roke. »Pridite pojutrišnjem k Sv. Evtropu, preden zajašete konja... Oče,« sem rekla, ko se je zavesa zgrnila za vitezom, »priznati vam moram, da so čustva gospoda de Pontguiona tudi moja čustva...«

»Eh, še predobro vem, da je tako!...«

In kakor bi govoril sam s seboj:

»Res škoda, da ni njegov položaj bolj sijajen; zelo bi mi ugajal ta dečko, res zelo!...«

»Česa pogrešate?« sem se oglasila. »Ali mar ni plemič starega rodu?«

»Prava reč!...«

»Vaše misli niso bile vedno take, očka. Bil je čas, ko ste cenili

plemstvo, nad katerim se zdaj zadržavate, višje od vseh blagov tega sveta.«

»Umeja se prav. Naslovov, kakor ves, nisem jaz odpravil. Res pa je tudi, da se mi mlad kornet plemenitega rodu niti takrat ni zdel dovolj imeniten gospod. A bodiva odkritosrcna, dandanes se bojim, da ne bi bil preveč imeniten... Zda, vidiš, potrebujeva resnega, uglednega človeka, da naju bo ščitil v neprikladi, k. se obetajo... Juliarda na primer... Minister bo, saj vidiš, da kliče kralj prostake v svoj kabinet.«

»Ne Juliarda ne drugega... Ako ne dobim gospoda de Pontguion, sem rajši do smrti dekle.«

»Potem takem si v veliki nevarnosti, da ostaneš stara devica, zakaj mojega dovoljenja za tako možitev boš čakala zaman... Razen ako se vrne polkovnik.«

»Očka, to vašo obljubo vzamem na znanje. Počakati hočem, da si gospod de Pontguion s svojo hrabrostjo zasluži polkovniški čin; toda opozarjam vas, da se smatram že od tega trenutka za njegovo zaročenko in da mu to sporočim, preden odpotuje.«

»Čas je velik čarodej,« je filozofsko odvrnil gospod du Chail.

Michel-Hector se je odpravil morda za zmerom, kakor je sam dejal. Hotela sem mu dati upanje, ki bi ga tolažilo v uri ločitve, in spominek, da bi ga krepil v nevarnostih in ga domišljal moje ljubezni, ki je bila vsa njegova: naj je bil blizu ali daleč od mene.

V samostanu sem bila zelo spretna v pletenju okraskov iz zlatih nitk in bleščic; napravila sem nekaj čopov in vrvic, ki jih je bilo veselje pogledati. Ves tisti dan in še dve noči sem porabila v to, da sem naredila čop za meč, v katerega sem vpletala vso svojo umetnost in vso vdanost svojega srca. Pri vsaki petljici se mi je zdelo, da zadržavam novo vez med seboj in med njim, ki me je ostavljaj. Naglica tega dela me je zadrževala, da nisem prebrdiko razmišljala o bližnji ločitvi.

AŠINKOVE nudi gospodom:

amperice svilene	19
amperice modne	17
amperice	12
rajce z 2 ovratnikoma	63
traje	78
traje	21
glace	87
švedski	100
klobuki	98
volneni izdelki	128

NASL
K. SOSS

Plačilno natakario

perleto in kavcije zmožne sprejme s takojšnjim nastopom

Hotel Union v Celju.

Pismene ponudbe s slike in navedbo dosedanjega službovanja na Hotel Union Celje.

Prisilna prodaja

hotela „KRONE“ v Celju

dne 30. oktobra 1926

pri okrajnem sodišču v Celju, soba št. 4 ob 10. uri dopoldne. Cenilna vrednost Din 590.000.—. Izključna cena Din 295.000.—.

Državna podkovska šola

na Selu pri Ljubljani

ma za poprav t. nakoval in pr. može.

Inter-senti, ki prevzamejo ta dela naj se blagovolijo obrniti pismeno ali ustmeno na upravo šole.

Nikoli se ne boste in se še niste tako zabavali, kakor če kupite orig. angli. Jazz Band.

„Columb“a“

cramofonske plošče

Umetni posneki, nove igre Valencija, Barcelona, Cirkusprincezna, August itd.

Glavne skladišče: S. Ad. Engl. Subotica.

Naročite sezname plošč

DRVA

bukova, klana, dobro suha in zdrava. kupim za izvoz več vagonov. Hugo Kralj, Zagreb. Medjašna 5.

Snežne čevlje

sprejema v popravilo tvrdka

M. TREBAR, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 6

Modni salon P. Barborič

Ljubljana, Mestni trg 7

prilporeča

filce in baržunaste klobuke po priznani nizkih cenah Dunajski modeli. Preoblikovanja in popravila vseh vrst klobukov točno in ceno.

Cvetličarna Pavel Šimenc

Sv. Petra cesta 33 pokopališki vrtnar, Sv. Križ

sprejema in izvršuje naročila za šopke, nagrobne vence, trakove z napis, okrasitev grobov in druge rastlinske dekoracije Kr zanteme za Vse svete. Vsak dan sveže cvetje. Postrežba strogo solidna.

Se priporočam

PAVEL ŠIMENC, pokopališki vrtnar.

Velika izbira — najnižje cene

baržunastih in filc klobukov

Oglejte si jih v

modnem salonu STUCHLY-MAŠKE

Ljubljana, Židovska ulica št. 3.

Popravila se tako izroče — Zaloga žanah klobukov

RAZPIS.

HRVATSKI SOKOL WILSONOV V ZAGREBU razpisuje mesto za učitelja telovadbe.

Ponudniki za to mesto naj pošljejo svoje ponudbe na upravni odbor Hrvatskega Sokola Wilsonovega v Zagrebu, Wilsonov trg št. 5, najkasneje do 1. dec. 1926 ter naj svojim prošnjam odnosno prilože sledeča dokazila:

1. potrdilo o slovanskem poreklu,
2. spričevala onih šolskih zavodov, ki so jih obiskovali odnosno absolvirali,
3. potrdilo, kako dolgo so v kakem sokolskem društvu delovali v svojstvu vaditelja ali učitelja,
4. potrdilo, da so z uspehom dovršili župni ali savezni sokolski tečaj in da so usposobljeni za srednješolskega učitelja telovadbe,
5. da poznajo češki jezik vsaj toliko, da morejo slediti telovadni literaturi češkega Sokolstva.

Tačne pogoje in pojasnila dobe v tajništvu Hrvatskega Sokola Wilsonovega.

Upravni odbor.

Dražba.

Dne 2. novembra 1926 se vrši pri okrajnem sodišču v Gornjemgradu ob pol enajsti uri dražba hiše št. 106 v Mozirju z gostilniškimi prostori, klavnico, drvarnico in vrtom. Cenilna vrednost 110.316 Din, najmanjši ponudek 55.158 Dn. Vadij znaša 11.032 Din. Natančnejša pojasnila daje odvetnik dr. Milan Orožen v Celju.

FRANJO

Nas mali srčno ljubimci

je odšel med nebeške krilatce.

V LJUBLJANI dne 27. oktobra 1926.

Franjo in Franka Koptiva, stariši, Tanja, sestra.

Zdravje je prava sreča družine,

ako pa hočete da bo stalna je treba misliti kako boste nadomestili Vaše sile.

OVOMALTINE

Koncentrirani produkt hranilnih snovi mleka, javeč in kakava je pravi blagor za vse: za očeta, katerega krepi in jači pri delu in v pisarni, za mater kateri množi sile; potreben je za hišo, za dete, kateremu zagotovi na boljši razvitek in ga ojači za šolski pouk.

Ena skodelica „OVOMALTINE“ enako je vredna hranljivosti kakor 12 skodelic rube, 7 skodelic kakava ali 3 jaje.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18.50 Din, 250 gr 36.25 Din, 500 gr 68.25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na ta list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmaceutskih in dietetnih preparatov

ZAGREB Jurjevska ul. 37

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Zahvala.

Ob rani in prebratki izgubi našega očeta, brata, strica itd. gospoda

MATIJA ERKLAVEC

izrekamo tem, potom iskreno zahvalo vsem onim, ki so na ta ali oni način izrazili svoje sočutje in sožalje nam. pokojnemu pa izkazali zanj čast, posebno pa še gledališkemu pevskemu zboru operi

Žalujoci otroci.

Predno kaj kupite,

oglejte si popre ravno kar dosele krasne **angleške stole in vourte** za naše in kos ume v novem lokalu trgovine

Mari e Rogel, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 26

L. Mikuš

LJUBLJANA, Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih pallo

Stari dežniki so danovo urebice.

Ocarinjen'e

vseh uvoznih izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi

RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova 9 nasproti glavne carnice

Vse informacije brezplačno.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiu).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna narčja, predujmi in krediti vsakovrste, esemot in inkaso menic ter nakazila v tu- in nozemstvo, saf-denošite itd. itd.

Priznane, redni, Ljubljana Telefon 40 457, 548, 703 in 806